

Glasnik

Informativni list
Školskih sestara franjevki
Krista Kralja
Bosansko-hrvatske provincije
Prečistog Srca Marijina

Godina 2020/L, broj 1/181

Glasnik

Informativni list
Školskih sestara franjevki Krista Kralja
Bosansko-hrvatske provincije
Prečistog Srca Marijina

God. L, broj 1/181
Sarajevo, travanj 2020.

SADRŽAJ

IZ GENERALATA

Okružnica Vrhovne Predstojnice	4
Pismo Vrhovne Predstojnice	6

IZ PROVINCIJALATA

Okružnica Provincijske Predstojnice	7
Obavijest o proslavi obilježavanja obljetnica redovničkog života	9
Poziv na molitvu, odgovornost i solidarnost u sred pandemije koronavirusa	11

OBAVIJESTI

12

ŽIVOT NA DLANU

Svatko je jedinstveno dijete Božje	15
Sestre u sustavu virtualne nastave	17

NAŠI POKOJNI

S. M. Beata (Marija) Mandić	20
-----------------------------	----

22

PRILOZI

Uskršnji Krist nada je naša	25
“Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom!” (2 Kor 5, 20)	28
Priopćenje prefekta Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života “Moramo se mijenjati”	30
Poruka pape Franje za 57. svjetski dan molitve za zvanja - Nedjelja Dobrog Pastira 2020.	31
	34

Izdaje:

Provincijalat ŠFKKK
Bosansko-hrvatske provincije
Prečistog Srca Marijina
BiH - 71000 SARAJEVO, Bjelave 85
Tel: +387/33/208-980; tel/fax: 208-629
E-mail: franjevke.bh@gmail.com

Odgovara:

s. Kata Karadža, provincijska predstojnica

Uređuje:

s. Ljubica Stjepanović, provincijska tajnica

Lektorira:

s. Kristina Marijanović

Grafička obrada:

s. Ivana Pavla Dominković

Tisak:

Grafika Markulin, Lukavec

Drage sestre, pošтовani čitatelji!

Vjerujem da smo kao vjernici kroz vrijeme korizme zastajali nad jednim od temeljnih pitanja ljudskog života: Kamo ide ovaj svijet? Kuda ide moj život? Zašto patnja? Zašto bolesti i raznorazni virusi koji uništavaju ljudske živote i proizvode strahove u životu svakog čovjeka? U kakvom vremenu živimo? Pitanja si možemo postavljati u nedogled i ne nalaziti zadovoljavajuće odgovore ni rješenja unatoč znanstvenim postignućima na svim područjima ljudske egzistencije. Živimo u neizvjesnosti pandemije *koronavirusa (COVID-19)* koja u sebi nosi i dozu straha što će biti s čovječanstvom danas i sutra?

U korizmenom pokorničkom vremenu kao vjernici bili smo pozvani dublje ponirati u molitvu, post i djela milosrđa. Samo tako i na taj način naši racionalni odgovori i objašnjenja dobivali su svoj smisao. Vjerujem da nismo ravnodušni pred mnogim postavljenim pitanjima koja su izazov i iskušenja za vlastitu vjeru, nadu i ljubav. Čega ili koga se bojati ako je Gospodin s nama?

Na ova i mnoga druga pitanja odgovore ćemo naći samo u čvrstoj vjeri u Isusa Krista koji je i sam prošao patnju i smrt te tim stvarnostima dao novi smisao – smisao uskrsnuća. U korizmenim svagdanima molili smo u himnu Jutarnje molitve: *Već ide dan, tvoj slavni dan, i s nova svud će crasti cvijet: Daj smjernu radost i nama obrativši nas na put svoj.* Živimo li u toj vjeri da doista ide taj slavni dan i da će procvjetati njegovim uskrsnućem?

Željela bih da vrijeme iščekivanja tog radosnog dana uskrsnuća bude pogodno vrijeme našega obraćenja i istinskog nasljedovanja Kristova puta. Iako smo u mnogim pitanjima, kušnji i neizvjesnosti za sutrašnjicu, budimo hrabri, solidarni i odgovorni u svemu što nam donosi svakodnevica, a posebno u proživljavanju opasnosti od širenja koronavirusa. Također, neka nam i ovogodišnja svetkovina Uskrsa bude doista u znaku istinske radosti koja će biti prepoznatljiva na nama i u nama vjernicima. Uskrslji Krist naša je nada. On nam kaže „Ne bojte se!“ (Mt 28,10).

Unatoč mnogim neizvjesnostima koje proživljavamo, život ide svojim tijekom, tako i život naše Provincije. Bogu sam zahvalna i za ovogodišnji pohod i vizitaciju. Svakoj od vas, drage sestre, zahvaljujem za susretljivost, otvorenost i zajedništvo. Neka dragi Bog blagoslovi sve ono o čemu smo razgovarale. Neka blagoslovi svako naše nastojanje za dobrobit opće Crkve i ljudi s kojima dijelimo apostolat.

Sve naše zajedničke poduhvate i daljne puteve preporučam u zajedničke molitve, a iznad svega u Božju providnost. U ovoj uzburkanosti svijeta budimo hrabri u duhu Kristove poruke: „Hrabro samo! (...) Ne bojte se!“ (Mt14,27).

Svima želim sretan i blagoslovjen Uskrs.

S. M. Kata Karadža
provincijska predstojnica

Prot. n. 335c/2020

Korizma, 2020.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Vrijeme korizme je *vrijeme obnovno, za obraćanje pogodno*, u kojem pripremamo i um i srce za slavlja razmena. U korizmene svagdane molit ćemo Gospodina da nas *obdari obraćenjem*, da nas *iznutri*, da nas *opere od grijeha svih*. (usp. *Himan Večernje*)

Snažno nas dotaknu svjedočanstava o obraćenju, ona iz davnih vremena kao i ona doživljena u novije vrijeme te u nama probude neslućene mogućnosti duhovnog života i istinsku žed za Bogom i njegovim mirom u vlastitoj nutrini. Jedno od takvih dirljivih svjedočanstava zacijelo su *Ispovijesti* u kojima nam sv. Augustin posreduje iskustvo nutarnje preobrazbe u Kristu doživljeno nakon dugotrajnog lutanja i traženja: "Opomenut tako da se vratim samome sebi, ušao sam pod tvojim vodstvom u svoju nutrinu; to sam mogao jer si ti postao mojim pomoćnikom." I nakon više stoljeća, osjećamo neiscrpnu snagu i poruku u njegovu uskliku: "Kasno sam te uzljubio, ljepoto tako stara i tako nova, kasno sam te uzljubio! A eto ti si bio u meni, a ja izvan sebe. Ti si bio sa mnom, a ja nisam bio s tobom. Zvao si me i vikao, probio si moju gluhoću, zablijesnuo si, sijevnuo si i rastjerao moju sljepoću, prosuo si miomiris, a ja sam ga upio pa uzdišem za tobom, okusio sam ga pa gladujem i žeđam, dotakao si me, i ja gorim za mirom tvojim." (*Ispovijesti*, 7.10; 10.27)

Vraćati se samoj sebi i pod Božjim vodstvom ulaziti u vlastitu nutrinu - svakodnevno, redovito - poziv je to i svakoj od nas. Osobito tijekom korizmenog vremena pozvane smo obnoviti i produbiti *duhovnu vježbu ispita savjesti*. Jer, u našoj nutrini odzvanja njezin glas, ona je *najskrovitija jezgra i svetište* gdje se susrećemo s Bogom (usp. GS 16) koji rasvjetljuje našu nutrinu, raspršuje naše iluzije o nama samima i u nama oslobađa snagu ljubavi.

U dnevnom ritmu liturgijske molitve, koji pojedinačno ili zajednički slijedimo, više je trenutaka u kojima smo pozvane na ispit savjesti. U uvodu u euharistijsko slavlje, u kratkom vremenu šutnje, predviđen je ispit savjesti, priznavanje vlastite grešnosti i kajanje. Svaka naša molitva - i ispit savjesti je molitva - započinje sabiranjem u kojem se otvaramo i izručujemo Božjem milosnom djelovanju propitujući naše misli, osjećaje, riječi i djela. Tiho klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramenton i razmatranje Božje riječi uvode nas u Istinu rasvjetljujući naš život iznutra. Ispit savjesti ili razmišljanje o proteklom danu neizostavni je dio molitve Povečerja kojom završavamo svaki naš dan.

Trebamo se pitati: Posvećujem li dovoljno pozornosti svakodnevnom ispitu savjesti? Ili ga olako zanemarujem? Možda samo žurno i površno prelazim te dragocjene trenutke, bez iskrenog *ulaska u svoju nutrinu* i ozbiljnijeg propitivanja o vlastitom životu i djelovanju tijekom dana?

Ispit savjesti, i ne samo onaj kojim se pripremamo za sakrament pomirenja, iznimno je važan za naš rast u vjeri i osnaženje života po redovničkim zavjetima. Potrebno je njegovati *čujnost* glasa savjesti, jer znamo da se savjest može i ušutkati. Nerijetko uviđamo oslabljen osjećaj za grijeh i *zaštitjelost* savjesti na mnogim područjima. Stoga savjest treba oblikovati i odgajati u suglasju s Bogom, s njegovom riječu i njegovom voljom. To nam je trajna zadaća, i ima zahvaćati sva područja života.

Veću pozornost trebale bismo ipak usmjeravati na područja redovničkoga života i preispitivati kako živimo zavjete koje smo Bogu dale. Neka nam za to posluže i poticaji pape Franje koji je uputio Bogu posvećenim osobama na misi u bazilici Svetog Petra, uoči ovogodišnjeg Svjetskog dana posvećenog života. Upozorio je da redovničkom životu prijeti *nepast svjetovnog pogleda*, “sto znači da više ne gledamo Božju milost kao ono što ima glavnu riječ u životu, nego tražimo nešto što bi je moglo nadomjestiti: malo slave, neku čuvstvenu utjehu, raditi, u konačnici, ono što hoću.” Svjetovni pogled vodi do toga da ostajemo prignuti nad samima sobom tražeći samo vlastite prostore i vlastita prava. Prema Papinim riječima preispitati se treba: Dopuštam li da me se uvlači u tračeve i ogovaranja, tužim li se neprestano na sestre, zajednicu, Crkvu, društvo? Postajem li osoba navike, dok u meni raste tuga i nepovjerenje koji prelaze u ravnodušnost? Sveti Otac nas je pozvao da vlastitu povijest čitamo i u njoj vidimo Božji vjerni dar, dar ljubavi koji smo po redovničkom životu primili.

Želim nam svima, drage sestre, da ulazeći pod Božjim vodstvom u vlastitu nutrinu mognemo uvijek prepoznavati njegov glas i u skladu s njim živjeti *dostojno poziva kojim smo pozvane* (usp. Ef 4,1). On neka nas vazda vodi, nadahnjuje i prosvjetljuje, osobito u ovo *vrijeme obnovno*. Do milosnog susreta s Uskrslim u *skorom slavlju vazmenom!*

Sretan vam i blagoslovjen Uskrs!

s. M. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

Svim sestrama Družbe

*U Gospodina se uždaj, ojunači se,
čvrsto nek bude srce troje: u Gospodina se uždaj! (Ps 27,14)*

Drage sestre!

Javljam vam se iz Zagreba, glavnoga grada Hrvatske, koji je, uz pandemiju virusa Covid-19 koji se velikom brzinom širi u svim krajevima svijeta, jutros pogoden i potresom u kojem su porušene brojne zgrade i oštećene crkve, a ljudi su pretrpjeli mnoge nevolje i još uvijek su izloženi velikoj nesigurnosti i strahu. Bogu hvala, sestre naših jedanaest zagrebačkih zajednica zasad su dobro.

Ovogodišnju korizmu živimo u izvanrednim okolnostima. Doista je ovo vrijeme kušnje za sve nas i za cijelo čovječanstvo. Kao slijepcu iz današnjeg evanđelja, nije nam moguće s jasnoćom prozreti značenje sadašnjeg trenutka, a budućnost nam se zamagluje. Postajemo još više tražitelji nade i sigurnosti.

Ovaj trenutak ipak primimo kao *vrijeme milosno* u kojemu imamo priliku otkrivati svjetlo lice Boga koji nas ozdravlja (usp. Iv 9,1-9) i izvodi iz tamne doline zabrinutosti prema pašnjacima punine života (usp. Ps 23,1-4). Zamućenost pogleda koju danas živimo može biti dragocjeni preduvjet da uočimo sjaj svjetla Krista uskrsloga koji daje život našemu sutra.

Svaku od vas, drage sestre, potičem na učvršćivanje jedinstva u sestrinskom zajedništvu i otkrivanje novih obzora nade u svakodnevnom životu unatoč krizi i nevoljama koje proživljavamo. Potrudimo se biti žene nade za naše vrijeme: vjerodostojne svjedokinje nade i svjetla u svijetu koji za njima žarko čezne. Ne trebamo se plašiti ako svu svoju nadu stavljamo u Gospodina i ako uvijek iznova obnavljamo svoju vjeru u Boga. Učimo se biti u vjeri postojane, u nevolji strpljive, u molitvi ustrajne (usp. Rim 12,12), kao što su to bile naša Uteteljica i generacije naših sestara koje su u svim (ne)prilikama znale biti blizu čovjeku i dijeliti njegovu sudbinu, često pogoden bolju i patnjom.

Preporučujem svima da se odazivate na pozive mjesnih crkava na molitvu za sve pogodene virusom i potresom te na solidarnost s najpotrebnijima.

Bog nade napunio nas mirom u vjeri i snagom Duha Svetoga u nadi (usp. Rim 15,13).

Sestrinski vas pozdravljam.

s. M. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

Zagreb, IV. korizmena nedjelja, 22. ožujka 2020.

Br. 18/2020

*Svim sestrama Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina**Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista.*

(Sveti Jeronim)

Drage sestre!

U užurbanosti suvremenoga doba, čije smo sudionice i mi postale, često čujemo kako smo prezaposlene i da nam nedostaje vremena. Nedostatak vremena kao da postaje stalna tužaljka na našim ustima, a počesto i razlog nezadovoljstva jer nije učinjeno ono što se možda trebalo učiniti. Nije li stoga potrebno, barem u nekim trenutcima i razdobljima, zastati i naći vremena – vremena za vrijeme. Primijetit ćemo zasigurno tada kako zapravo vremena ipak imamo i obično ga nađemo za ono što želimo.

Pred nama je posebno razdoblje liturgijske godine – korizma. Doživljavamo ga u prvom redu kao poziv sadržan u evandeoskim riječima da krenemo u osamu, na samotno mjesto i otpočinemo (usp. Mk 6,31). Vjerujem da u korizmenom vremenu možemo prepoznati veliki dar. Da! Vrijeme kao dar koji poziva i budi odgovornost na ono kako će darovano vrijeme provoditi i čime ga ispunjavati.

Prema Evandeljima Isus se povlačio u osamu i na samotna mjesta kako bi na intenzivniji način mogao živjeti blizinu s Bogom. To je bilo njegovo vrijeme osluškivanja i razmatranja Božje volje, ali i molitve da ga Otac obdarí snagom kako bi spoznatu volju mogao izvršiti. Današnji vjernici, na poseban način mi redovnice pozvane smo osluškivati i otkrivati Božju volju, Njegov promisao i planove koje ima s nama, svjesne da se nalazimo pred nedokućivim. Otajstvom pred kojim smo pozvane klanjati se u iskrenosti i poniznosti srca.

Na pitanja o Bogu, Njegovoj biti i odnosu prema čovjeku ne moramo iznalaziti odgovore polazeći od našega domišljanja, već u prvom redu od onoga što Bog sam o sebi progovara, a što je zapisano u Svetom pismu. Zato će onaj tko želi upoznati Krista, neprestano otkrivati na koji način Bog o sebi govori. U tom kontekstu postaju nam razumljive riječi sv. Jeronima: „Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista“ (In Is., Proslov: PL 24,17).

Na aktualnost i važnost čitanja Božje riječi poziva i papa Franjo ustanovljujući Nedjelju Božje riječi koja se u Crkvi slavi na III. nedjelju kroz godinu. Od osobite je važnosti čitati Pisma jer u Njima otkrivamo autentično Kristovo lice. Da bismo mogle odgovoriti na pitanje tko je Isus i što za mene znači, potrebno ga je upoznati. Sveti Pavao preporučuje svome vjernom suradniku da se neprestano utječe Svetom pismu. Apostol je uvjeren da je „sve Pismo bogoduho, korisno za poučavanje, uvjeravanje, popravljanje, odgajanje u pravednosti“ (2 Tim 3, 16).

Čitanje i razmatranje Božje riječi imalo je u životu svetaca, poput sv. Franje, veliko značenje. Nije li on razmatrajući Božju riječ govorio da je to ono što hoće i što želi cijelim srcem opsluživati?! Iz takvoga razmatranja proizlazi i molitva koja ispunjava i preobražava, što je početak svakoga obraćenja.

Uz molitvu Crkva upućuje poziv i za vršenja djela milosrđa. Ona svoju autentičnost potvrđuju u milosrdnom srcu i plodovima, ponajprije prema zajednici i sestrama s kojima živimo. Ponekad je puno lakše iskazivati milosrđe izvan, negoli unutar zajednice. Milosrđe prepostavlja da milosrđe tražimo i darivamo ga.

Uz molitvu i djela milosrđa Crkva nas poziva također na post. Uz odricanje od hrane pozvane smo odreći se suvišnih odnosno nepotrebnih riječi koje veoma često onečišćuju naš duhovni ambijent. Zato je korizma vrijeme kada se trebamo pitati o vlastitom govoru, našim međuodnosima i duhovnoj klimi koju svaka od nas širi.

Željela bih, drage sestre, da kroz ovu korizmu imamo na umu spomenute smjernice koje pred nas stavlja Crkva i na koje će nas pozivati liturgija. Neka plod naše korizme bude odgovor na upućeni poticaj Pepelnice: *Obrati se i vjeruj Evanđelju!*

Neka svima budu blagoslovljeni dani korizmenog hoda koji neka urodi plodom. Taj plodonosni korizmeni hod neka nas dovede do ispunjenja i radosti uskrsnoga jutra te ispunji radošću Krista Uskrsloga. Sretan i blagoslovljen Uskrs!

Želim svakoj sestri mir i dobro!

S. M. Kata Karadža
provincijska predstojnica

Sarajevo, 10. ožujka 2020.

Br. 34/2020

Predmet: *Obavijest o proslavi obilježavanja obljetnica redovničkog života*

Svim sestrama Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina

Drage sestre!

Bogu hvala i ove godine imamo obilježavanje obljetnica redovničkog života naših sestara.
Stoga vas radosno obavještavam o tome:

60. obljetnicu redovničkog života obilježavaju:

S. M. Julijana Damljanović
S. M. Sofija Kelava
S. M. Monika Martić
S. M. Amalija Kolobarić
S. M. Helena Karalić
S. M. Borislava Šokčević
S. M. Ignacija Tomić
S. M. Alojzija Antunović
S. M. Karla Mlakić

Sestre će obljetnicu proslaviti u svojim zajednicama prema dogovoru s kućnom predstojnicom pojedine zajednice.

50. obljetnicu redovničkog života obilježavaju:

S. M. Terezija Jelečević
S. M. Bernarda Ištuk
S. M. Auksilija Milić
S. M. Lucija Budimir
S. M. Kornelija Grubeša
S. M. Filipa Mlakić
S. M. Danijela Mostarac
S. M. Andrijana Sluganović
S. M. Maksimilijana Pendeš

Duhovnu obnovu od 25. lipnja do 1. srpnja u našem samostanu u Bugojnu animirat će s. Lidija Jurišić. Euharistijskim slavlјem 1. srpnja u sestarskoj kapeli u Bugojnu u 11.00 sati proslavit ćemo zlatni jubilej sestara.

25. obljetnicu redovničkog života obilježava:

S. M. Snježana Pavić

Duhovnu obnovu od 21. do 27. lipnja u našem samostanu u Varešu animirat će s. Ines Vujica. Euharistijskim slavlјem 27. lipnja u sestarskoj kapeli u Varešu u 18.00 sati obilježiti ćemo sestrin srebreni jubilej.

10. obljetnicu od doživotnih zavjeta obilježavaju:

S. M. Radmila Ilinović

S. M. Dobrila Krivić

S. M. Ivana Džambas

Duhovnu obnovu od 13. do 20. srpnja u sestarskoj kući u Jajcu animirat će s. Ines Vujica. Euharistijskim slavlјem 20. srpnja u sestarskoj kapeli u Jajcu u 8.00 sati obilježiti ćemo 10. obljetnicu sestara.

Animatorice duhovnih obnova za pojedine skupine sestara slavljenica dogovorit će pojedinosti glede obljetnica. Sestrama slavljenicama želim blagoslovljenu pripremu u darovanim milosnim danima.

„Dragocjeno iskustvo da smo jedno u zajedništvu očituje se nadasve u zajedničkoj molitvi, koja može liječiti i preobražavati naše međusobne odnose.“ (Zaključni dokument, 15. Redovitog Vrhovnog kapitula, *Ljubav nas Kristova obuzima*, 6). U zahvalnosti Bogu za dar života naših sestara slavljenica, za njihov poziv, odaziv i služenje, neka nas ovi susreti duhovno obnove i obogate kako bismo mogle hrabro koračati našom svakodnevicom.

Mir i dobro neka nas prati. Uz iskrene pozdrave!

S. M. Kata Karadža
provincijska predstojnica

Sarajevo, 16. ožujka 2020.

Br. 35/2020

Predmet: *Poziv na molitvu, odgovornost i solidarnost usred pandemije koronavirusa*

Svim sestrama Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina

Drage sestre!

U ovim danima kada se nalazimo pred izazovima zaraze od *koronavirusa (corona virus; COVID-19)* živimo i suosjećamo s mnogim ljudima koji su već zahvaćeni ovom bolešću. Možda nam se činila bezazlenom i dalekom, ali vrlo brzo naše smo se i mi uslijed pandemije *koronavirusa*. Imamo i službena proglašenje pandemije u Bosni i Hercegovini te Hrvatskoj, ali i drugim zemljama. Od civilnih vlasti i mjerodavnih ministarstava svakodnevno primamo upute i odredbe za ponašanje u situaciji proglašene pandemije *koronavirusa*. Stoga smo i mi pozvane surađivati sa svima u odgovornosti prema bližnjima i prema sebi te smo dužne ravnati se u skladu s izrečenim uputama kako bi se sprječilo ili umanjilo širenje pandemije. U općoj Crkvi papa Franjo, a u mjesnim biskupi, u duhu vjere pozivaju na pojačanu osobnu i zajedničku molitvu, kao i druge oblike pobožnosti, pokore i djela milosrđa, u prvom redu za oboljele od virusa, sve koji se brinu za njih, sve one koji se brinu za zdravlje svih nas i za zaustavljanje daljnega širenja ovoga zla.

Drage sestre, živimo globalnu i neizvjesnu situaciju te ozračje koje u nas ulijeva nesigurnost, zabrinutost i strah. U ovom trenutku svaku sestrju i samu sebe pozivam na veću okrenutost i povezanost s Bogom. Također molim da se sve sestre i sve zajednice intenzivno uključe u molitvene nakane i druga pokornička djela. U vremenu smo korizme u kojem smo suočene s ljudskom kušnjom koju ova pošast stavlja pred nas. Ovo je naš i čitavog čovječanstva križni put. Ne znamo kakva nas budućnost čeka, ali živimo svakodnevici s pouzdanjem u Boga koji je jedini Gospodar života i smrti. Poput Šimuna Cirenca koji pomaže nositi Isusu križ, poput Veronike koja Mu pruža rubac i briše Njegovo krvavo lice, budimo i mi suosjećajne s ljudima pogodjenim ovom bolešću, ali i same prihvativimo bolesti koje nosimo. Slijedeći križni put Krista patnika i pravednika s vjerom, nadom i ljubavlju moći ćemo prihvatiti i nositi u svakodnevici svoj križ, a također pomoći i drugima nositi njihove križeve.

Ne bojmo se, drage sestre, ali budimo oprezne, odgovorne i poučljive u svemu na što nas se poziva u ovim kriznim danima. Neka naš ovogodišnji korizmeni hod, prožet kušnjom i nesigurnošću, bude u duhu istinskog obraćenja, jačanja našeg zajedništva i učvršćivanja solidarnosti s drugima u duhu Kristove uskrsne poruke „Ne bojte se!“ (Mt 28,10). Ostanimo povezane u duhu i molitvenom zajedništvu imajući na umu riječi sv. Pavla: „U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi“ (Rim 12,12). Uticimo se zagovoru i pomoći Blažene Djevice Marije, utočištu i zdravlju bolesnih, sv. Roku, zaštitniku od kuge i ostalih zaraznih bolesti.

Svima vama želim mir od Gospodina!

S. M. Kata Karadža
provincijska predstojnica

Vizitacija

Sestra Kata Karadža, provincijska predstojnica, započela je 4. siječnja pohod zajednicama koji prema rasporedu traje do 31. ožujka 2020.

Susret vjeroučiteljica s Provincijskom Predstojnicom

Susret katehistica koje žive i djeluju u Zagrebu i Kloštru Ivaniću sa s. Katom Karadža, provincijskom predstojnicom, održan je 15. siječnja 2020. u Samostanu Navještenja Gospodinova u Držićevu (Zagreb). Sestre, koje su sudjelovale na Katehetskoj zimskoj školi za vjeroučitelje u osnovnim školama održanoj 3. i 4. siječnja 2020., ukratko su izvijestile o Školi, a na susretu se razgovaralo o ostvarenim i planiranim aktivnostima. Sestre su izmijenile iskustva i poteškoće s kojima se susreću u svakodnevnom životu i radu.

Seminar za novakinje *Talent for you*

Seminar za novakinje koje pohađaju novicijatsku školu održan je od 28. do 30. siječnja 2020. u Hrvatskom Leskovcu kod sestara karmelićanki (BSI). Seminar u svrhu osobne formacije novakinja, a pod nazivom *Talent for you* (Talent za tebe), organiziralo je Povjerenstvo za početnu formaciju pri Hrvatskoj redovničkoj konferenciji. Vodile su ga Andjela Durdov i Vesna Maglov, trenerice iz Centra za razvoj talenata. Na seminaru je sudjelovala i naša novakinja Nikolina.

Sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u RH i BiH

Plenarna sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini održana je 31. siječnja 2020. u Samostanu sv. Leopolda Bogdana Mandića kod braće kapucina u Zagrebu (Dubrava). Sjednici je nazočila s. Kata Karadža, provincijska predstojnica.

Dan posvećenog života

Uoči i na blagdan Prikazanja Gospodinova – Svjećnice, 1. i 2. veljače 2020., proslavljen je Dan posvećenog života u biskupijama u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te inozemstvu. Sudjelovale su i naše sestre iz Provincije i članice odgojnih skupina.

Kanonski osnovana redovnička kuća

Nakon dobivenih potrebnih suglasnosti i ispunjenih uvjeta za osnivanje redovničke kuće vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović kanonski je osnovala kuću ŠSFKK u Ugandi u Rwentobu, P.O. Box 44 Ntungamo, na području Župe sv. Franje Asiškog – Rushooka, Nadbiskupija Mbarara (Prot.n. 2742/2020. od 18. veljače 2020.).

Seminar za zborovođe *Zlatne harfe*

U organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, te Udruga dječjih župskih zborova *Zlatna harfa*, održan je 22. veljače 2020. seminar za zborovođe dječjih župskih zborova *Zlatna harfa* u Franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu. Sudjelovali su zborovođe iz župa Vrhbosanske i Splitsko-makarske nadbiskupije te Šibenske i Mostarsko-duvanjske biskupije među kojima su bile i naše sestre, voditeljice zborova: s. Dragica Ljubos, s. Dubravka Dropulja i s. Vlatka Dujmović.

Susret animatora liturgijskog pjevanja i sviranja

Susreta animatora liturgijskog pjevanja i sviranja Vrhbosanske nadbiskupije održan je 22. veljače 2020. u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu. Na ovogodišnjem susretu sudjelovale su naše sestre voditeljice župnih zborova: s. Ružica Marijić i s. Ivana Džambas.

Susret nadbiskupa Eterovića i biskupa Kohlgrafa sa sestrama

U biskupijskom sjemeništu u Mainzu, od 2. do 5. ožujka 2020., njemački biskupi su održali svoje proljetno zajedanje. Tom prigodom našu zajednicu u Mainzu posjetili su Apostolski nuncij u Njemačkoj nadbiskup mons. Nikola Eterović i mjesni biskup mons. dr. Petar Kohlgraf.

Duhovne vježbe

Zbog pandemije koronavirusa COVID-19 otkazan je predviđeni turnus duhovnih vježbi u Bugojnu od 20. do 26. ožujka 2020. Također zbog izvanredne situacije sestre će biti obaviještene o (ne)održavanju drugih predviđenih termina.

Seminar o Franjevačkim izvorima

Prema planu duhovnosti i trajnog odgoja (2016.-2021.) održani su turnusi seminara o upoznavanju Franjevačkih izvora koje je vodila naša s. Ivanka Mihaljević. Turnusi seminara održani su u gotovo svim zajednicama.

Povratak u redovničku zajednicu

Sesta Mira Blatančić vratila se 10. siječnja 2020. u zajednicu nakon tromjesečnog boravka izvan redovničke zajednice. Sada je u zajednici sestara u Gornjoj Tramošnici.

Napustila Družbu

Dana 9. ožujka 2020. našu Zajednicu svojevoljno je napustila s. Anamarija Ćuro, juniorka.

Preminula s. Beata Mandić

U Samostanu sv. Franje u Kloštru Ivaniću 27. siječnja 2020. preminula je s. Beata (Marija) Mandić u 78. godini života i 59. godini redovništva.

Imenovanje koadjutora Vrhbosanske nadbiskupije

Apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto obznanio je 22. siječnja 2020. biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, okupljenima povodom slavlja imendana kardinala Vinka Puljića u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu da je sveti otac Franjo imenovao mons. Tomu Vuksiću nadbiskupom koadjutorom Vrhbosanske nadbiskupije premjestivši ga iz Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini. Napomenuo je da će mons. Vuksić istovremeno biti i apostolski upravitelj spomenutog Ordinarijata. Na imenovanju je nazočila i zamjenica provincijske predstojnice s. Lidiya Jurišić.

Koronavirus

(coronavirus COVID – 19)

Nakon što se krajem 2019. godine do sada nepoznati koronavirus pojavio u kineskom gradu Wuhanu u svijetu je, širenjem zaraze u globalnim razmjerima, proglašena pandemija virusa nazvanog COVID-19. Prvi slučajevi u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini pojavili su se krajem veljače i početkom ožujka ove godine. Uz opasnosti moguće virusne zaraze građane Zagreba i okolice pogodio je 22. ožujka 2020. razoran potres.

RAZNI SUSRETI**Bugojno**

U našem duhovnom centru u Bugojnu održana je 29. veljače 2020. cijelodnevna duhovna obnova za članove župskih zborova. Na susretu su sudjelovali članovi župnih zborova iz sljedećih župa: Uznesenje Blažene Djevice Marije – Jajce s voditeljicom s. Dubravkom Dropulja, Sv. Ante Padovanski – Bugojno s voditeljicom s. Ivanom Džambas i Sv. Martin – Bučići s voditeljicom s. Vlatkom Dujmović. Voditeljica duhovne obnove bila je s. Ines Vujića. Dana 7. ožujka 2020. održana je također cijelodnevna duhovna obnova za članove župnog zbora iz Vareša (Župa sv. Mihovila Arkandjela) s voditeljicom s. Ružicom Marijić. Voditeljica duhovne obnove bila je također s. Ines Vujića.

**Susret Franjevačke mladeži
Nadbiskupije Mbarara u Ugandi**

Od 17. do 19. siječnja 2020. u Rushooki održan je susret bratstava Franjevačke mladeži (Frama) s područja Nadbiskupije Mbarara. Na susretu su sudjelovale i naše sestre, s. Elizabeta Žuljević i s. Francisca Ivanović, koje su došle s framašima iz Rwentoba.

SVATKO JE JEDINSTVENO DIJETE BOŽJE

Seminar za novakinje

Od 28. do 30. siječnja 2020. u Hrvatskom Leskovcu kod sestara karmeličanki BSI održan je seminar za novakinje koje pohađaju novicijsku školu, a koji je organiziralo Povjerenstvo za početnu formaciju pri Hrvatskoj redovničkoj konferenciji. Vodile su ga Andjela Durdov i Vesna Maglov, trenerice iz Centra za razvoj talenata pod nazivom *Talent for you (Talent za tebe)*, u svrhu osobne formacije novakinja. Sudjelovalo je osam novakinja iz različitih družbi. Cilj ovog seminara bio je osvješćivanje vlastitih darova i sposobnosti.

Potrebno je prihvati sebe kao jedinstveno i ljubljeno dijete Božje. Time ćemo lakše prihvati različitost bližnjega i živjeti u zahvalnosti. „Ako pozajemo svoj instrument, tada njime znamo i upravljati u skladu s mogućnostima i ograničenjima. Naši talenti i sposobnosti naš su instrument koji nam je dan kako bismo odsvirali najljepšu i najsvetiju melodiju života osluškujući Božji glas koji nam u svakodnevici šapće notni zapis,“ pribilježio je neki nepoznati autor. Upoznajući sebe, svoj instrument i radeći iz dana u dan na sebi, naš život uistinu može postati predivna melodija. Kada dobro znamo upravljati svojim instrumentom, onda smo spremni i za zajednički život. U orkestru života svaki instrument samo treba biti ono što jest. Tako će „svi postati jedno tijelo, gdje je glava Krist, a mnogi udovi zajedno s Njim biti će jedno tijelo“. (usp. 1 Kor 12, 12).

Prije seminara ispunile smo nekoliko mrežnih upitnika, a na seminaru smo dobile njihova rješenja. Kroz tri dana posebno smo se zaustavile na svakom rješenju tih upitnika. Kroz treninge, radove

u paru i skupinama mogle smo otkriti nove spoznaje o sebi. Svaki modul započele smo molitvom desetice krunice koja je posebno bila sastavljena za svaki dio seminara. Osim otkrivanja *top 5 talenata*, otkrile smo i osobine ličnosti, *top 5 inteligencija*, uloge u kojima se najviše volimo nalaziti, za što se najviše zanimamo te aktivnosti koje nas ispunjavaju, motivacije i vrijednosti koje su nam bitne.

Ovaj seminar o jedinstvenosti pojedinca pokazao nam je da u svijet trebamo unijeti upravo one talente i sposobnosti koje imamo. Često znamo slušati o tome koliko vrijedimo, ali se u našem životu naspram toga ništa ne mijenja. Nekad ni sami ne opažamo ono što je prirodno u nama, svakidašnje, a opet tako snažno i jedinstveno. Upravo se tu kriju naši talenti koji nas čine posebnima i neponovljivima. Različitost je veliko bogatstvo ako je znamo dobro opaziti, razumjeti, primijetiti i prihvati, ali i dijeliti, baš kao što piše Pavao:

„Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh?

Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? A ovako, Bog je rasporedio udove, svaki od njih u tijelu, kako je htio. Kad bi svi bili jedan ud, gdje bi bilo tijelo? A ovako, mnogi udovi – jedno tijelo! Ne može oko reći ruci: ‘Ne trebam te’, ili pak glava nogama: ‘Ne trebam vas’. Naprotiv, mnogo su potrebniji udovi tijela koji izgledaju slabiji.“ (1 Kor 12,17-22).

„Neka ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednakо brinu jedni za druge. I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi.“ (1 Kor 12,15-16).

„A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi. I neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje.“ (1 Kor 12,27-28).

Ovaj seminar pomogao mi je da u okruženju u kojem živim još jasnije vidim ljepotu Božjeg stvaranja. Svatko je od nas jedinstven, ali smo pozvane da u toj jedinstvenosti gradimo zajedništvo. Potrebne smo jedna drugoj. Ovaj me rad potaknuo da se više trudim gledati sebe i bližnjega Njegovim očima punim ljubavi. Znajući da sam ljubljena, otvarajući se toj ljubavi, nalazit ću snagu za ljubav prema svakoj sestri, svakom suputniku i svemu stvorenom. Ostajem zahvalna za taj dar!

Nikolina Vujić, novakinja

SESTRE U SUSTAVU VIRTUALNE NASTAVE

U vrlo neobičnom, ali aktualnom tekstu za pobožnost križnog puta, koji je sastavila naša s. Marina Jurišić, uz desetu postaju stoji zapisano: „Osjećao si da majstorski odraduješ svoj posao. Znao si da te na poslu cijene i poštjuju bez obzira na dob. No, danas si ogoljen jer kvalitete koje imaš ne znaš prenijeti preko novih sredstava komunikacije. Oni koji uče od tebe upravo su razotkrili tvoje neznanje. Pokušavaš se pokriti izgovorima na starost i nove nedostizne sustave...“ Svi koji živimo ovo vrijeme znamo o čemu se govorí, a da to otvoreno i nije rečeno. Pred ovim naime zahtjevom naše su se, uz ostale učitelje osnovnih, srednjih i visokoškolskih odgojno-obrazovnih ustanova, također brojne naše sestre kada se početkom ožujka ove školske godine počelo šuškati o mogućem prekidu nastavnog procesa u uobičajenim okolnostima te premještanju nastave u virtualni svijet. Nastavne je sadržaje trebalo tada na novi način usustaviti, prilagoditi i dostaviti učenicima.

Geografska rasprostranjenost naše Provincije i odgojno-obrazovno djelovanje sestara u raznim krajevima Hrvatske i Bosne i Hercegovine u ovom je slučaju također došla do izražaja. Sestre koje žive i rade u Hrvatskoj, unatoč početnim poteškoćama, smatraju da je škola na daljinu relativno uspješna. „Većina škola organizira svoju nastavu u takozvanim virtualnim zbornicama putem platforme Teams, Yammer, Moodle i sl. Za niže razrede organizira se nastava putem televizije. Svaki razrednik u predmetnoj nastavi i srednjoj školi organizira virtualni razred u koji su uključeni svi učenici i predmetni nastavnici toga razreda“, piše s. Radmila Ilinović iz Zagreba. U njezinoj su školi imali početnu dvodnevnu edukaciju za učitelje: „U ta dva dana izrađivali smo kanale za svaki predmet. Proučavali smo gdje se objavljuju zadatci, kako funkcioniraju datoteke. Proučavali smo i različite aplikacije gdje učenicima izrađujemo zadatke koje smo

testirali najprije u zbornici da vidimo kako sustav funkcioniра. Svakodnevno se susrećemo kao kolektiv u virtualnoj zbornici, izmjenimo mišljenja, priloge, iskustva i poteškoće. Sve to u našoj školi koordinira ravnateljica. Objavljujemo preko razrednika cijeli tjedni plan kako bi učenici unaprijed vidjeli što će sve raditi. Učitelji po potrebi s učenicima mogu organizirati i video-konferencije kada im je potrebno dodatno objašnjenje“, opisuje stanje u svojoj školi s. Radmila.

Ova naizgled uređenost sustava ne prolazi bez poteškoća. „Ostaje pitanje kako i na koji način održati kvalitetu nastave, odnosno vrjednovanje. To nije i ne može riješiti elektronička snalažljivost kojoj je prethodilo, a nekim još uvijek prethodi radno vrijeme i više od 12 sati na dan. Ne treba kriti da je ovakav način rada na daljinu zahtjevan i u cijelini nismo dovoljno spremni i osviješteni za takvu vrstu samoodgoja i odgovornosti. Kao nastavnica Katoličkog vjeroučenika u srednjoj školi opažam da se pojedini učenici i nisu najbolje snašli u ovoj zajedničkoj priči, što je razumljivo s obzirom na psihološko-socijalno-emocionalno stanje. Koliko i na koji način možemo pomoći učenicima da s voljom, pozornošću i odgovornom suradnjom pristupaju svakom predmetu? Ovo pitanje puno je važnije od pitanja davanja ocjena“, ističe s. Nikolina Mišković iz Čakovca. No, kako kaže, ostaje zadržljena i zahvalna čitajući komentare i zaključke učenika na teme i sadržaje nastavnih jedinica: „Primjećujem otvorenost i kritički osvrt također kod učenika koji u razredu jedva da nešto progovore. Također, uviđam kako postavljaju važna pitanja koja ih dovode do postupnog spoznavanja sebe, drugih, svijeta i Stvoritelja. Raduje me i čini ponosnom da većina učenika razumije i povezuje nastavni sadržaj koji smo obrađivali u školi i sadržaj koji im dostavljam virtualno.“

Tako je to u Hrvatskoj u kojoj su škole uključene u sustav koji je propisalo i koji prati tamošnje nadležno Ministarstvo. U Bosni i Hercegovini su stvari malo drugačije, bilo zbog relativnog nedostatka sustava, bilo zbog početnog nesnalaženja. Ne čudi stoga da su brojne sestre na pitanje kako funkcioniра ovaj vid nastave u njihovim školama odgovarale nevoljko, ne zato što ne znaju kako funkcioniра, nego jer, kako kažu, ne znaju odakle bi počele. Daljnji razgovor ne ide u negativnom smjeru, već dapače... U moru poteškoća izranja kreativnost, ali i pozitivna iskustva kontakata s učenicima i njihovim roditeljima. Većina (vjero)učiteljica u nižim razredima osnovnih škola svoje materijale šalje na oformljene Viber ili WhatsApp grupe. Roditelji tada preuzimaju materijal i prerađuju ga sa svojom djecom. Na ovaj način učitelji su u izravnom kontaktu s roditeljima, što vjeroučitelji, prema riječima nekih naših sestara, zasigurno koriste u dobre svrhe. Razvija se tako digitalni pastoral obitelji jer roditelji, pa i viših razreda osnovnih škola, često posvјedoče kako im poslani vjeroučni materijal pomaže u kvalitetnom provođenju vremena sa svojom djecom. S učiteljske strane kreativnih ideja ne nedostaje. Za niže razrede osnovnih škola u kojima predaje i njihove roditelje s. Marina Jurišić oformila je mrežnu stranicu gdje tjedno dijeli upute, digitalne materijale i zadatke.

U višim razredima osnovnih te srednjim školama najčešći oblik slanja materijala učenicima jest Google učionica – platforma koja dopušta, uz tekstualne zadatke za svaki nastavni predmet, dijeljenje multimedijskih sadržaja, ali i izradu raznih kvizova. Uz često nedostatnu tehničku opremljenost naših škola u Bosni i Hercegovini, ovaj vid slanja materijala učenicima otvorio je brojne mogućnosti. Ipak, sestre koje rade u školi često ističu nedostatak kontakata koji nisu uvjetovani virtualnim svijetom. Vođena time sama sam odlučila svoje učenike okupljati svakoga dana na video-nastavu (Zoom) te kroz direktnu

komunikaciju s njima obrađivati predviđene nastavne sadržaje. Kreativni te spremni za nove ideje učenici su i u ovakvim okolnostima, poput učeničkog online snimanja radijskih emisija na Radio Mariji u Sarajevu (Čitajmo srcem i Život na dlanu).

S druge strane sestre u Varešu se nalaze u istoj, a opet pomalo drugačijoj situaciji. One svakodnevno sa štićenicima raznih generacija pokušavaju doskočiti zadatcima koje dobivaju od svojih učitelja. Čine to predano i ustajno. Predano i ustajno predavanja prate i naše studentice, bilo da su na prvoj ili pak završnoj godini fakulteta. Iako i profesori i učenici i roditelji svjedoče da virtualna nastava zahtijeva puno više vremena i znači puno posla koji se mora obaviti, zasigurno će ovakav odgojno-obrazovni proces polučiti i neke pozitivne učinke, ali i osvijestiti važnost kreativnog i sustavnog pristupa nastavnim sadržajima u svrhu obrazovanja i odgoja. Usudim se pak kazati da su se naše sestre u ovakovom sustavu organiziranja nastave, s obzirom na okolnosti, jako dobro snašle.

Djeca i mladi, koliko god da kao generacije današnjice ustvari odrastaju uz medije, ipak svjedoče kako su se poželjeli školskih klupa, pa čak i kad kažu da im se sviđa ovaj način nastave, kako su zapisali učenici u sljedećim osvrtima koje je poslala s. Radmila:

Nastava na daljinu je vrlo korisna i dosta dobro radi. Imam više vremena za domaću žadaću i učenje. Nema stresa i pritiska. Ipak mislim da u školi u učionici nekako više naučim. (M. T., 8.r.)

Prednosti nastave na daljinu su da svaki dan možemo predati svoju žadaću i da imamo više vremena da napravimo određene zadatke. Nedostaci su ti da je ponekad teško razumjeti dani zadatak. Ako imamo pitanja, lakše ih je postaviti uživo. (V. N., 8.r.)

Nekad se osjećam kao da imam duplo više zadaće nego inače iz nekih predmeta. Jako mi fali normalna nastava i druženje u školi. (E. B., 8.r.)

Moje mišljenje o nastavi na daljini je da može biti lakša, a isto tako može biti i teža. Neke od prednosti nastave na daljinu su to da imamo određeno vrijeme da se sve zadaće naprave, a ne sve odmah slijedeći dan. Neki od nedostataka su da je puno teže usavršiti gradivo, jer u školi bi, dok učimo, mogli pitati profesora odmah što ne kužimo, a na online nastavi trebamo pričekati da profesori pogledaju poruku i onda odgovore. (F. L., 8.r.)

S obzirom da smo se našli nespremni, odnosno da je ova situacija iznenadna, ja ovo sve vidim kao jedan veliki uspjeh svih nas. Prednosti: imamo više vremena za napisat zadaće, možemo raspored učenja isplanirati po želji, imamo mnogo više materijala (u digitalnom smislu) za učenje. Nedostaci: predmete koji su logički npr. matematika ili fizika teže je sam shvatiti kako se što računa, rješava. Profesori ne mogu odmah odgovarati na naša pitanja. (K. B., 7.r.)

Rekla bih da su prednosti to što sami organiziramo svoje vrijeme, imamo više vremena za druženje s obitelji. Nedostatci su ti što nema baš svatko najsuvremenije uređaje, te nekim od nas Internet nije najbrži. Izgubili smo zajedništvo, često obradujemo gradivo sami. Uglavnom mislim da nas je ova situacija sve zatekla nespremne, ali i naučila da cijenimo ono što smo imali i još uvijek imamo, a to je nada i vjera u bolje sutra. (K. A., 8.r.)

Uz pomoć brojnih sestara koje rade u nastavnom procesu priredila
s. Kristina Marijanović

POKOJNE SESTRE NAŠE DRUŽBE

S. M. Beata Mandić, 77 godina, u Družbi 58 godina,
preminula 27. siječnja 2020. u Kloštru Ivaniću.

S. M. Amalija Kuri, 65 godina, u Družbi 45 godina,
preminula 2. veljače 2020. u Brezju.

S. M. Savija Lesjak, 94 godine, u Družbi 63 godine,
preminula 8. veljače 2020. u Brezju.

S. M. Roza Potočnik, 84 godine, u Družbi 62 godine,
preminula 19. veljače 2020. u Frascati, Rimska regija.

S. M. Lucía Yunis, 83 godine, u Družbi 64 godine,
preminula 20. ožujka 2020. u Buenos Aires,
Argentina, Argentinsko-urugvajska provincija.

S. M. Hijacinta Čuljak, 97 godina, u Družbi 76 godina,
preminula 1. travnja 2020. u Međugorju.

S. M. Dobroslava Vučić, 83 godine, u Družbi 63 godine,
preminula 7. travnja 2020. u Mostaru.

S. M. Ksaverija Jurković, 82 godine, u Družbi 53 godine,
preminula 12. travnja 2020. u Mostaru.

ČLANOVI OBITELJI SESTARA

† Manda Ivošević, sestra s. Štefaniće Cindrić
 † Mijo Novak, brat s. Leonarde Novak
 † Pero Dropulja, brat s. Dubravke Dropulja
 † Fabio Peša, brat s. Stjepanke Peša
 † Luka Radošević, brat s. Marine Radošević
 † Kata Bošnjak, sestra s. Izabele Puljić
 † Anka Knežević, sestra s. Krunoslave Beblek
 † Gosp. Anto Ivić, dobročinitelj i prijatelj

ZAHVALE

† Pero Dropulja

*Ne postoji ništa na tom svijetu,
 što bi se dogodilo bez razloga i slučajno
 a najmanje umiranje.
 Iza svega što se događa stoji neki drugi smisao.
 Jer zaista čudnovate su misli i putovi
 Boga Sremogućega,
 a mi bijedna stvorenja što živimo na toj zemlji
 samo neko vrijeme,
 nikad nećemo moći shvatiti mudrost Njegovu.*

(J. M. Simmel)

Tajnu i smisao smrti, kroz koju svi prolazimo, nalazimo u Kristovu Uskrsnuću. Moj brat pokojni Pero iskusio je i prešao prag ovozemnog života u vječnost kojoj nema kraja.

Zahvalna sam svim sestrama koje su dijelile sa mnom i mojim najbližima tugu i bol zbog rastanka s dragim nam bratom i ispratile ga na vječni počinak. Hvala svima za izraze sućuti, usmeno ili pismeno. Na poseban način hvala svećenicima iz Novog Šehera i Jajca, koji su taj dan slavili svetu misu za dušu moga pokojnog brata. Hvala i svim sestrama koje su bile u mislima i molitvama s nama.

Gospodin neka mu udijeli mir i radost u svom Kraljevstvu. Zahvalna,

s. Dubravka Dropulja

† Smiljka Jezidžić

Dana 20. prosinca 2019. preminula je moja draga sestra Smiljka Jezidžić u Tuzli gdje je i živjela sa svojom djecom kao udovica od 1972.

Želim ovom prigodom zahvaliti svima koji su došli na ispraćaj moje sestre u vječnu domovinu. Hvala svima: prijateljima, dobročiniteljima, znancima, sestrama moje

Provincije. Zahvaljujem gospodinu koji je održao riječi zahvale i posljednjeg pozdrava (meni nepoznat). Hvala fra Franji Niniću koji je vodio sprovodne obrede. Svima, pojedinačno i zajedno, iskreno zahvaljujem. Moju sestru Smiljku preporučam u vaše molitve.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine.

S. Klara Turalija

U SPOMEN**† S. M. Beata (Marija) Mandić****Riječ oproštaja**

Cijenjena rodbino pokojne s. Beate!

Poštovani župniče fra Roberta i braćo svećenic!

Drage sestre!

Stvarnost smrti za svakoga od nas trenutak je kada zastajemo pred tajnom života. Smrt je događaj koji pred nas stavlja mnoga pitanja koja traže odgovore. Mi u svojoj nesavršenosti na njih ne znamo i ne možemo dati konačne odgovore jer tajna smrti u konačnici bit će nam otkrivena u susretu s Vječnim.

Ipak, pri smrti dragih osoba okupljamo se kao ljudi vjere i nade. Danas smo se također okupili kao vjernička i redovnička zajednica da u vjeri i nadi ispratimo našu dragu sestru na vječni počinak, da je u molitvi i s osjećajima zahvalnosti predamo Bogu Ocu, „izvoru svake ljubavi i milosti“ jer je On Gospodar života i smrti. Zato ovo nisu trenutci žalosti, već trenutci u kojima se u nama budi i živi nada u vječni život jer imamo vjeru u Onoga koji je uskrsnućem pobijedio smrt i tako otvorio vrata života svima koji u Njega vjeruju. Naša s. Beta živjela je u toj vjeri kao vjernica, ali i kao redovnica.

Životna svjeća s. Beate Mandić dogorjela je u ponedjeljak, 27. siječnja 2020. godine. Tog jutra prestale su sve patnje proizašle iz dugogodišnje teške bolesti kojim je bilo pritisnuto krhko i slabo tijelo naše sestre. Iako je misterij bolesti i trpljenja najčešće dio bolesnikova života i onih koji su mu najbliži, vjerujemo da je ta patnja unatoč svemu i blagoslov. Samo vjerom prihvaćeno trpljenje pročišćava i čini da osoba/osobe sve više rastu

u toj vjeri. Zato je blizina jednih s drugima u tim trenutcima blagoslovljena.

Poznato nam je da je pokojna s. Beata puno trpjela. Imala je nekoliko vrsta karcinoma, ali i da se hrabro nosila sa svojom bolešću i sa svime što bolest sa sobom donosi. Kada sam s njom prigodom vizitacije razgovarala prije petnaestak dana, rekla mi je da se doista predala volji Božjoj i da je želi izvršiti do kraja. Promišljam o svim njezinim nutarnjim trpljenjima i kušnjama i vjerujem da ih je u molitvi stavlјala pred Boga kako bi u njima pronašla smisao Božje volje za nju. Uzdamo se da je tu njezinu vjeru Bog u svojoj dobroti i milosrđu prihvatio i nagradio otvorivši joj vrata Kraljevstva nebeskog.

Sestruru Beatu pamtit ćemo kao blagu, nježnu, tihu i marljivu sestruru. Njezino ime Beata blažena doista je označavalo i njezinu narav. Njezina je blagost davala ljepotu zajedništva onima s kojima je živjela i dijelila svakodnevnicu. Voljela je sestre i zajednicu i predano im služila.

Sestra Beata, krsnim imenom Marija, rođena je 15. listopada 1942. u mjestu Komarica/ Doboј, župa Foča, u Bosni i Hercegovini, od oca Peje i majke Mare r. Galić. U kandidaturu je primljena 20. kolovoza 1958. na Plehanu, a u postulaturu 22. veljače 1961. u Sarajevu. U novicijat je primljena 22. kolovoza 1961. u Kloštru Ivaniću gdje je položila prve zavjete 23. kolovoza 1962., ali i doživotne 23. kolovoza 1967. godine.

Imala je dva brata (Matu i Peju) i tri sestre (Katu, Ivu i Janju), koji su se već preselili u vječnost. Sada im se pridružila i njihova sestra Marija, s. Beata. Voljela je svoju obitelj, bila je prema njima osjećajna i s posebnom pažnjom ih podrila i o njima brinula, posebno kada su njezina bolesna sestra i stara majka ostale same i bespomoćne.

Služba ju je vodila u razna mjesta: Tolisa, Visoko, Virovitica, Jajce, Nedžarići, Čakovec, Donja Tramošnica, Bugojno (naša kuća), Plehan, Žeravac, Domaljevac, Tišina, Foča, Kloštar Ivanić, Siget, Zagreb (naše kuće

u Pašmanskoj i Remetama). Službu kućne predstojnice obnašala je u Čakovcu. Obavljala je poslove sakristanke i vešarice. Poznato je da je voljela šivati. U povjerenim dužnostima uvijek je bila uredna, precizna i odgovorna. Njezin zadnji premještaj u našu kuću u Kloštar Ivanić bio je prije pola godine. U toj je zajednici, okružena sestrama zajednice i opremljena svetim sakramentima, dočekala sestrlicu smrt u 78. godini života i 59. redovništva.

U ovom trenutku, dok molimo za dušu naše sestre, želim zahvaliti s. Beati za sve dobro što je za života utkala u našu Provinciju. Također, hvala dragom Bogu za obitelj u kojoj je rođena i rasla naša s. Beata. S koliko dobra, obavljajući najjednostavnije svakodnevne obvezе i poslove, možemo obdariti jedni druge te obogatiti naše zajedništvo, pokazala si nam ti, s. Beato, svojim životom. Vjerujem da je Bog preko tebe i tvoga života prenosio svoju ljubav na nas i na one koje si za života susretala. Neka te za tu ljepotu zajedništva i jednostavnosti nagradi vječnim zajedništvom u Svome kraljevstvu.

Želim zahvaliti sestrama klošstarske zajednice sa s. Arkandželom Tadić, kućnom predstojnicom, za svu brigu i skrb koju su iskazivale sestri u njezinoj bolesti. Hvala župniku fra Robertu Ćibariću i župnom vikaru fra Franji Vuku, hvala braći svećenicima Franjevačke provincije Sv. Križa – Bosna Srebrena fra Jozi Gogiću, fra Mariju Jurkoviću, fra Jozi Puškariću, braći Hrvatske karmelske provincije sv. oca Josipa fra Iliju Tipuriću i đakonu Ivanu Živkoviću, kao i svima vama, dragi vjernici, koji ste bili dio sprovodnih obreda.

Rodbini naše s. Beate izražavam iskrenu kršćansku sućut.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine, i svjetlost vječna neka joj svijetli!

S. M. Kata Karadža
provincijska predstojnica

Kloštar Ivanić, 29. siječnja 2020.

„Uvijek sam bio zahvalan Bogu
jer je sve oro Božji dar.
Radovao sam se da mogu svojim znanjem
pridonositi vjerskim zajednicama.
I svaki dan se Bogu molim i zahvaljujem
za sva dobročinstva.
I pored svojih potreba,
posebno molim za sve svećenike.”
(Anto Ivić, Intervju za Svetlo riječi, lipanj 2018.)

† Anto Ivić

U Sarajevu je 9. veljače 2020. preminuo uzoran vjernik i dobročinitelj brojnih crkvenih ustanova Anto Ivić.

Rodjen je 24. kolovoza 1936. na Kupresu. Diplomirao je na Geodetskom i Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu te cijeli radni vijek proveo u Elektroprivredi „Vladimir Valter Perić“. Sa suprugom Tonkom, opernom pjevačicom, odgojio je četvero djece.

Bio je član Franjevačkog svjetovnog reda od 1966. Tri puta bio je član Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije, vijećnik u Općini Centar Sarajevo i član Povjerenstva za odnose s vjerskim zajednicama na razini Općine i Grada Sarajeva. U teškom ratnom vremenu bavio se humanitarnim radom, a bio je uključen i u rad Hrvatskog katoličkog dobrovornog društva.

Njegovu plodonosnom životu poseban izričaj daje dugogodišnji nesebični angažman za mjesnu Crkvu u Bosni i Hercegovini, za što ga je papa Benedikt XVI. prigodom 130 godina Nadbiskupije, 8. rujna 2011., odlikovao titulom *Vitez Reda sv. Silvestra pape*.

Mnogo je vjerskih objekata za čiju je gradnju, denacionalizaciju ili obnovu gosp. Anto dao značajan doprinos: crkve sv. Luke, sv. Ignacija, sv. Franje i sv. Terezije u Sarajevu, više

redovničkih kuća, pastoralnih centara, dječijih vrtića, zgrada nadbiskupijskoga kaptola, Franjevačkoga provincijalata te Franjevačke teologije i Katoličkog bogoslovnog fakulteta.

Za nas i našu Provinciju na poseban je način doprinio u pričavljanju i uređivanju dokumentacije pri izgradnji našega novog provincijskog sjedišta u Sarajevu, Bjelave 85. Stoga mu kao Zajednica dugujemo veliku zahvalnost za svu pomoć oko administrativnih i drugih poslova kroz godine izgradnje ovoga provincijskog kompleksa. Doista možemo reći da nam je bio i veliki prijatelj i veliki dobročinitelj. Nama koje smo ga poznavale ostat će u trajnom zahvalnom sjećanju po neprocjenjivoj pomoći i lijepoj suradnji sa svakom sestrom koju je susretao, što je i sam znao reći: „O svakoj crkvi mogao bih napisati jednu knjižicu. Posebno dragi bilo mi je iskustvo sa Školskim sestrama franjevkama na Bjelavama (...) Samo mogu reći hvala Bogu za sve“.

Ukopan je na gradskom groblju sv. Josipa 11. veljače. Sprovodne obrede predvodio je katedralni župnik preč. Mato Majić, u nazočnosti nadbiskupa koadjutora vrhbosanskog mons. Tome Vukšića, dijecezanskih i franjevačkih svećenika, redovnica među kojima su bile također sestre naših zajednica u Sarajevu, rodbine i prijatelja.

Neka ga dobri Bog nagradi vječnom nagradom za njegov iznimski vjernički put i za sva dobra djela.

Počivao u miru Božjem.

Priredila: s. Ljubica Stjepanović

USKRSLI KRIST NADA JE NAŠA

Kako je malo, veoma malo potrebno – pokazaše nam neizvjesnost i strah oko koronavirusa proteklih tjedana – da bismo osjetili krhkost i granice vlastite moći i vlastitih snaga. Tko li je samo prije nekoliko mjeseci mogao i zamisliti koliko će se ljudi i naroda širom svijeta osjetiti bespomoćno. Polazeći od ljudske logike na određeni je način moguće razumjeti strah i šok. Naime, današnji čovjek misli da sve, baš sve ima u „svojim rukama“ i da on nad svime gospodari. I onda najedanput se dogodi da mora paziti na kojoj će udaljenosti stajati od druge osobe, čak i drage, te kome će i kada pružiti ruku ili čak ne pružiti.

Kroz proteklo vrijeme bili smo prisiljeni suočavati se s jednom riječju – krhkost. Moramo priznati da nismo naučili o njoj promišljati. Možda i pomislimo na tu riječ i tu stvarnost ponekad, ali tada je skoro redovito povezujemo s djecom ili posebno teškim bolesnicima. Nama odraslima ona nije tako ugodna i draga jer nužno upućuje na doživljavanje vlastitih granica i vlastitoga dometa. Ne izgovaramo je često jer kao da time priznajemo granice vlastite moći i kao da ona ukazuje na to da smo potrebni pomoći i izbavljenja nekoga drugoga, nekoga izvan nas samih i izvan naše samodopadnosti.

Mnogi su ovih dana u susretu s neželjenom opasnošću zaraze i prijetnjom bolesti postavljali pitanja o ljudskoj krhkosti, o situacijama kušnje i doticaju vlastitih snaga. Možda može izgledati i pomalo neobično ako kažemo da i takve situacije i kušnje mogu biti u planu koji Bog ima s nama. Nije li, a čitali smo to u odabranom evanđeoskom ulomku prve korizmene nedjelje, i Isusa Duh nagnao u pustinju, na mjesto gdje je bio izložen kušnjama. I tu, usred pustinje i prepušten napastima, Isus živi blizinu Onoga koji *naše rane povija*. Mjesto kušnje postaje mjesto utjehe, mjesto rasta, mjesto posebnog doživljaja

samoće, ali i mjesto Božje blizine. Nije li ta slika korizmene pustinje u mnogočemu i slika našega života?

Svaka kušnja, ne zbog snage, jakosti ili čovjekove mudrosti, već zbog prepoznavanja Božje blizine, može postati blagoslovljena i plodonosna za naš, moj život. Garancija da će i *dolinom smrti proći* a da se pritom, kako psalmist kaže, ni *zla ne bojim*, jest obećanje Božje blizine jer, kako stoji dalje u psalmu, *Bog je sa mnom* (usp. Ps 23). Biblijski govor o Bogu nije u prvom redu očitovanje Njegove svemoći i snage, već očitovanje Njegove blizine čovjeku u kušnjama i na stranputicama života. Ne svjedoči li nam Isus na Maslinskoj gori o potrebi za blizim Bogom. Iz te blizine i svijesti da ga Otac ne napuštani u trenutcima smrti i umiranja, prihvatio je izazov muke, napuštenosti i smrti na križu. To je onda ona blizina koja snaži.

Što nam Uskrs govori?

Iako gotovo vjerničkom intuicijom osjećamo da je Uskrs blagdan koji je svojim sadržajem bremenit, prebogat sadržajem i da nudi nebrojene mogućnosti razmišljanja, kao da nam je teško o njemu govoriti. Ostaje, naravno, pitanje koliko je čovjek našega vremena spreman postavljati pitanja i koliko je na tom tragu spreman tražiti odgovore. Upravo u tome se vidi veliki izazov važan za pastoralno djelovanje Crkve. Naime, svjedoci smo da nam se nude veoma dobri sadržaji, a kao da ostaju nezamijećeni. Potrebna je otvorenost i pobuđen interes za Bogom da bi ga se moglo naći i susresti.

Uskrs je blagdan nade, one jedinstvene nade o kojoj je danas prijeko potrebno govoriti. Naše vrijeme, unatoč silnome napretku i odgovorima koje znanost nudi na različitim životnim područjima, istovremeno vapi za

nadom. Osjećamo vrijednost odgovora koje nudi medicina, tehnika i brojne druge znanosti na putu napretka. Međutim, to nije ono što ljudski duh iščekuje i čemu se nada. Posljednji pape, osjećajući potrebu našega vremena, veoma su često govorili i pisali upravo o nadi. Sveti papa Ivan Pavao II. knjizi koju je objavio na prijelazu tisućljeća dao je naslov *Prijeći prag nade*, čime je na veoma snažan način ocrtao važnost nade u suvremenom dobu. Njegov nasljednik papa Benedikt XVI. encikliku *Spe salvi (U nadi spašeni)* posvetio je upravo kršćanskom shvaćanju i značenju nade za vjernika.

Kada je riječ o Uskrsu, onda se čini veoma zanimljivim i znakovitim kako mnoge novozavjetne knjige gledaju na Isusovo uskrsnuće ili bolje rečeno kroz prizmu uskrsnuća promatra se i iščitava cijelokupno Isusovo djelovanje i njegov život. Zapravo u svjetlu uskrsnuća otkriva se smisao čovjeka i svega stvorenoga na putu kroz povijest. Sveti Pavao u Kristovu uskrsnuću vidi, pomalo slikovito rečeno, ugaoni kamen kršćanstva. Pavao piše: „Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera naša (1 Kor 15,14).

Nijedan blagdan nije samo spomen ili proslava nečega što se dogodilo. Premalo bi bilo slaviti taj blagdan radi obiteljske, mjesne ili neke druge tradicije, radi lijepih okupljanja tijekom blagdanskih dana ili radi ljepote nekih liturgijskih običaja. Sve to sadrži samo dio cijelokupne lepeze značenja. Srž i jezgra nade koju želimo istaknuti usmjerava nas mnogo dublje.

Svjetlo uskrsloga jutra i prazan grob osvjetjavaju i daruju novi pogled na ono što nitko prije Isusa nije mogao razjasniti i učiniti prihvatljivim. Otvaraju novu perspektivu trpljenja, muke i smrti. Isus, ne samo rijećima, već uistinu svojim djelom, prihvaćanjem trpljenja i smrti, silaskom nad pakao i doticanjem krajnje ljudske bijede, nudi odgovore i baca novo svjetlo te pruža temelj

nade za vjernika svakoga vremena. Zato je Isusovo uskrsnuće odgovor na duboka pitanja i traženja čovjekova uma i srca. Naravno, sve je to samo ponuda. Bog nikada ne prisiljava, već nudi, zove i poziva. Na čovjeku je da osluškuje, čuje i odazva se tom pozivu.

Ti si Gospodine, nada naša

Koliko god je dar Božji, nada je izazovna i zahtjevna jer se treba nadati, imati snage i vjerovati usprkos okolnostima i situacijama koje možda mogu izgledati sasvim beznadne ili besperspektivne. Nada kao da u sebi sadrži snažni dinamizam napetosti – osjećamo da je nešto prisutno i da to posjedujemo, a opet smo prema njoj usmjereni. Za ostvarenje nade treba prihvatići određeni rizik i izazov. Razumljivo je stoga da kao ljudi tražimo oslonac za taj iskorak. Sveti Franjo Asiški u svojoj molitvi *Hvale Bogu višnjemu* kliče: „Ti si naša nada“ (HvBo 14). Njegovi životopisci govore o njemu kao čovjeku nade koji je bio sav naslonjen na Boga – Nadu. U Bogu on prepoznaje i doživljava dobrotu koja je uporište nade. Iz te naslonjenosti na Boga rađaju se i drugi plodovi. Kod sv. Franje posebno je vidljiva neraskidiva veza nade i radosti. Zato je razumljivo da je temelj franjevačke radosti u smirenom pouzdanju i predanju Bogu.

U blagdanu Uskrsa prepoznajemo ljubav Božju prema nama. On, koji nije ni svoga Sina poštudio, neće ni čovjeka prepustiti grijehu i smrti, već veličinu svoje ljubavi pokazuje u žrtvi i predanju svoga Sina. Ta će istina i ovoga Uskrsa biti naviještena širom svijeta u Hvalospjevu uskrsnoj svijeći: *Ovo je noć u kojoj je Krist raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao*. Franjo Asiški se na Uskrs radovao jer je u toj svetkovini nalazio divnu i neopisivu ljubav Očevu prema Sinu i svakom čovjeku.

Dobro je u ovom kontekstu, govoreći o nadi, osvijestiti i poziv starozavjetnih proroka izraelskom narodu da ne gubi nadu i to u trenutcima kada nije bilo lako s pouzdanjem

gledati u budućnost. Proroci pozivaju narod da promatra i da se sjeti što je Bog stvarao kroz njihovu osobnu i zajedničku povijest. Bog koji te je izveo iz ropstva u Egiptu, koji te je vodio kroz pustinju, koji te je na čudesan način hranio, taj je Bog tvoja sigurnost na putu u budućnost. Starozavjetna nada temelji se na svijesti da je Bog bio djelatno prisutan u izraelskoj povijesti, zajedničkoj i osobnoj.

Mir vama! Ne bojte se!

Pokojni franjevac fra Bonaventura Duda piše da sv. Franjo Uskrs doživljava kao preokret Velikoga petka. Asiški Siromašak i u tajni Velikog petka promatra Očevu ljubav koja je za nas žrtvovala svoga Sina. Na Uskrs se pokazala pravednost Očeva jer se Otac zauzeo za izdanoga, napuštenoga, osuđenoga, mučenoga, ubijenoga. Poniženi Isus Uskrsom je postao proslavljeni Krist (usp. B. Duda., *Moj sveti Franjo*, Zagreb, 1990, 89).

Pokušati „preskočiti“ ili „zaobići“ trpljenje vlastitoga Velikog petka gotovo je dio naše ljudske naravi. Nitko ne voli trpljenje i patnju. Nitko ne voli muku i smrt. Međutim, u svjetlu Isusova puta, njegova primjera i života, nakon Uskrsa na te stvarnosti gledamo drugačije. Mi vjernici pozvani smo vidjeti kako nas patnja oplemenjuje i priprema za nešto više što možda u određenom trenutku i ne možemo shvatiti. Isus nam ostavlja primjer kome se u takvim trenutcima treba obratiti i vjerovati. Krvavo se znojeći u Maslinskog gori, znajući da ga čeka muka, On želi vršiti Očevu volju i stoga prihvaca i patnju, muku i smrt. No, smrt ga nije ostavila zauvijek u tmini i tišini groba, nego ta proslava živi do danas – uskrsnuće.

Uskrsli Krist pohađa svoje učenike. Više puta. Kao da je bio svjestan da je čovjeku potrebno više puta svjedočiti, uvjeravati ga, pružati mu dokaze da bi povjerovao. Zato mu se ukazuje i to više puta, kako o tome govore evanđeoski ulomci koja čitamo u vazmenom vremenu. Krist, međutim, čovjeka

i čovječanstvo obdaruje. On pruža i čovjeka želi ispuniti mirom. Višu puta apostole pozdravlja pozdravom mira: *Mir vama!* To je mir koji počinje od ljudskoga srca, mir na svim razinama, mir koji ispunjava dubine, mir koji nije samo odsutnost sukoba ili rata.

Neka ta poruka mira posebno odjekne u našim srcima, obiteljima i čitavom narodu, posebno ovih dana. „Mir vama ostavljam mir vam svoj dajem“ (Iv 14, 27). To je mir koji je kadar ovladati našim srcima usprkos okolnostima koje – barem naizgled – miru ne pogoduju. To je mir koji je dar, dar Krista uskrsloga kadar čovjeka ispuniti nadom, učvrstiti u vjeri i prožeti ljubavlju. Garancija toga mira neka bude Uskrsli Krist koji i danas poručuje: „Ne bojte se!“ (Mt 28, 10).

Doživite stoga, poštovani čitatelji, ljepotu i radost uskrsloga jutra živeći Božju blizinu. Znamo da nam on prilazi pa i onda kada Ga možda nećemo prepoznati – poput apostola na putu za Emaus – ili će nas sumnje obuzeti – poput apostola Tome. On je tu i neprestano zalazi u naše živote, želi nam biti blizu, želi biti snaga našoj krhkosti.

Podario nam Uskrsli Krist snage unatoč zemaljskoj krhkosti. Obasjao nas svjetлом usprkos raširene tame, ispunio radošću koja obuzima srca i budi nadu.

Sretan, blagoslovjen i radostan Uskrs! Aleluja!

S. Kata Karadža

Objavljeno u: Svjetlo riječi, travanj 2020., godina XXXVIII., broj 445, str. 6-10

“UMJESTO KRISTA ZAKLINJEMO: DAJTE, POMIRITE SE S BOGOM!” (2 KOR 5, 20)

Poruka pape Franje za korizmu 2020.

Draga braćo i sestre,

Gospodin nam i ove godine daje ovo milosno vrijeme priprave da bismo obnovljena srca proslavili veliko otajstvo Isusove smrti i uskrsnuća, stožer našeg osobnog i zajedničkog kršćanskog života. Tome se otajstvu moramo neprestano vraćati duhom i srcem. Naime, ono nastavlja rasti u nama u mjeri u kojoj dopustimo da nas zahvati njegova duhovna snaga i slobodno i velikodušno prionemo uza nj.

1. *Pashalni misterij kao temelj obraćenja*

Kršćaninova radost izvire iz slušanja i prihvaćanja Radosne vijesti o Isusovoj smrti i uskrsnuću. To je *kerygma* koja sažima otajstvo ljubavi koja je »tako stvarna, tako istinita, tako konkretna da nam nudi odnos pun otvorenosti i plodnog dijaloga« (*Christus vivit*, 117). Tko vjeruje u taj navještaj odbacuje laž da naš život potječe od nas samih. On se zapravo rađa iz ljubavi Boga Oca, iz njegove želje da daje život u izobilju (usp. *Iv* 10, 10). Ako, umjesto toga, sluša zavodnički glas “oca laži” (*Iv* 8, 44) čovjek se izlaže opasnosti da potone u ponor besmisla i doživi pakao ovdje na zemlji, kao što to nažalost svjedoče mnogi tragični događaji osobnog i kolektivnog ljudskog iskustva.

Na ovu korizmu 2020. godine želim poručiti svim kršćanima ono što sam napisao mladima u apostolskoj pobudnici *Christus vivit*: »Upri svoj pogled u raširene ruke raspetoga Krista, pusti da te uvijek iznova spašava. A kada ideš isповјediti svoje grijeha, čvrsto vjeruj u njegovo milosrđe koje te oslobađa krivnje. Razmišljaj o njegovoj krvi prolivenoj s tolikom ljubavlju i dopusti da te ona očisti. Tako ćeš se moći rađati uvijek iznova« (br. 123). Isusova

Pasha nije događaj iz prošlosti: snagom Duha Svetoga trajno je prisutna i omogućava nam da vidimo i vjerom dotičemo Kristovo tijelo u onima koji pate.

2. *Hitnost obraćenja*

Spasonosno je dublje duhom proniknuti pashalni (vazmeni) misterij po kojem nam je darovano Božje milosrđe. Iskustvo milosrđa moguće je, naime, samo u odnosu “licem u lice” s raspetim i uskrslim Gospodinom »koji me ljubio i predao samoga sebe za mene« (*Gal* 2, 20), u iskrenom, prijateljskom dijalogu. Zato je molitva tako važna u korizmenom vremenu. Prije no dužnost, molitva je izraz naše potrebe da odgovorimo na Božju ljubav koja nam uvijek prethodi i podupire nas. Naime, dok moli, kršćanin je svjestan da je ljubljen iako toga nije dostojan. Molitva može poprimiti različite oblike, ali ono što je u Božjim očima doista važno jest to da ona zađe tako duboko u nas da razbije tvrdoću našega srca kako bi se sve više obratilo njemu i njegovoj volji.

Dopustimo zato da nas se u ovom milosnom vremenu vodi poput Izraela u pustinji (usp. *Hoš* 2, 16) kako bismo konačno mogli čuti glas našeg Zaručnika i dopustili mu i oraspoložili se da odjekne sve dublje u nama. Što više budemo njegovoj riječi puštali da nas zahvati to što ćemo više moći iskusiti besplatno milosrđe koje nam On pruža. Ne dopustimo zato da ovo milosno vrijeme milosti protekne uzalud, u umišljenoj iluziji da smo mi gospodari vremena i putova našega obraćenja njemu.

3. Božja silna volja za dijalogom sa svojom djecom

Činjenicu da nam Gospodin još jednom pruža milosno vrijeme za naše obraćenje nikada ne treba uzimati zdravo za gotovo. Ova nova prilika trebala bi u nama probuditi osjećaj zahvalnosti i trgnuti nas iz naše tromosti. Unatoč, kadikad tragičnoj, prisutnosti zla u našemu životu kao i u životu Crkve i svijeta, ova prilika da učinimo zaokret izražava Božju nepokolebljivu volju da ne prekida dijalog spasenja s nama. U raspetome Isusu, kojega »Bog za nas grijehom učini« (usp. 2 Kor 5, 21), u toj je svojoj spremnosti išao tako daleko da je na svoga Sina svalio svu težinu naših grijeha dotle da je okrenuo »Boga protiv samoga sebe«, kao što reče papa Benedikt XVI. (enc. *Deus caritas est*, 12). Bog, naime, ljubi i svoje neprijatelje (usp. Mt 5, 43-48).

Dijalog koji Bog želi uspostaviti sa svakim čovjekom po pashalnom misteriju svoga Sina nije poput onoga koji se pripisuje drevnom žitelju Atene koji »ni na što drugo ne trati vrijeme nego na pripovijedanje i slušanje novosti« (Dj 17, 21). Takav isprazni govor, nošen praznom i površnom znatiželjom, karakterizira svjetovnost u svim vremenima, a u našim se danima može, među inim, uvući u sredstva komunikacije kad ih se koristi na neprimjeren način.

4. Bogatstvo koje treba dijeliti, a ne zadržati za sebe

Staviti pashalni misterij u središte vlastitoga života znači osjetiti samilost prema ranama raspetoga Krista prisutnima u mnogim nevinim žrtvama ratova, nasrtajā na život, od nerođenog djeteta do starijih osoba, u mnogim nevinim žrtvama raznih oblika nasilja, ekoloških katastrofa, nepravedne raspodjele zemaljskih dobara, trgovine ljudima u svim njezinim oblicima i neobuzdane želje za profitom, što je oblik idolopoklonstva.

I danas je važno apelirati na muškarce i žene dobre volje da kroz milostinju dijele vlastita dobra s onima koji su u najvećoj potrebi, kao

oblik osobnog sudjelovanja u izgrađivanju boljeg svijeta. Dijeljenje s drugima u ljubavi čini čovjeka čovječnjim, dok se gomilanjem dobara izlaže opasnosti da postane izopačen i začahuri se u vlastitu sebičnost. Možemo i moramo otići i korak dalje i uzeti u obzir strukturne dimenzije našeg ekonomskog života. Zato sam u korizmi ove godine, od 26. do 28. ožujka, sazvao u Asizu sastanak mladih ekonomista, poduzetnika i donositelja promjenâ (*change-makers*) s ciljem da pridonesu stvaranju ekonomije koja će biti više pravedna i inkluzivna. Kao što je Učiteljstvo Crkve u više navrata ponovilo politika predstavlja vrsni oblik ljubavi (usp. Pio XI., *Obraćanje članovima Talijanskog katoličkog sveučilišnog saveza [FUCI]*, 18. prosinca 1927.). Jednako vrijedi i za bavljenje ekonomijom s tim istim evanđeoskim duhom, a to je duh blaženstava.

Molim Presvetu Mariju da nas zagovara da u predstojećoj korizmi prihvativmo poziv da se pomirimo s Bogom, da pogled svoga srca upremo u pashalni misterij i u srcu se opredijelimo za otvoreni i iskreni dijalog s Bogom. Na taj ćemo način moći postati ono što Krist traži od svojih učenika, a to je sol zemlje i svjetlost svijeta (usp. Mt 5, 13-14).

Franjo

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom,
7. listopada 2019., spomen Blažene Djevice
Marije od Krunice

(kta/ika)

PRIOPĆENJE PREFEKTA KONGREGACIJE ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA

Draga posvećena braćo i sestre,

Gospodin nas poziva da ovogodišnju korizmu iskusimo na vrlo osobit način, na način koji nitko nije mogao zamisliti ili naslutiti, a koji zahtijeva od svih nas da svakodnevno donosimo radikalne promjene u svom načinu življenja.

Obično se tijekom korizme organiziraju mnoge dobrotvorne i molitvene inicijative kako bismo se obnovljenim i pročišćenim duhom pripremili za Vazmene blagdane, dok u našim zajednicama trenuci slavljenja i okupljanja postaju sve češći. I ove smo godine pozvani živjeti s jakom vjerom, s jednakim intenzitetom kao i do sada, ali na sasvim drugačije načine.

Najučinkovitije svjedočanstvo koje u ovim trenucima možemo dati jest prije svega mirna i predana poslušnost onomu što od nas zahtijevaju predstavnici vlasti kako na državnoj tako i na crkvenoj razini; budimo poslušni u svemu onomu čime se želi zaštитiti naše zdravlje, i kao pojedincima i kao zajednici.

Milosrđe i zahvalnost obvezuju nas da, pojedinačno i zajednički, pojačamo svoju neprestanu molitvu za sve one koji nam pomažu u prevladavanju ovih teških trenutaka. Za sve one koji nude svoju dragocjenu pomoć u ovoj nesreći: predstavnici vlasti, zdravstveni djelatnici, volonteri civilne zaštite i oružanih snaga... trebamo moliti i prinositi žrtve! Nemojmo propustiti dragocjeni doprinos koji svatko od nas može dati kroz ustrajnu molitvu.

Pritom najprije mislimo na sve kontemplativne zajednice koje teže biti opipljiv znak stalne i pouzdane molitve za cijelo čovječanstvo. Također mislimo na mnoge starije sestre i braću koji svakodnevnom molitvom prate službu onih koji su aktivni u raznim

oblicima djelatnog apostolata kako bi pružili ruku svakom bratu i sestri u potrebi. Ovih dana, s još većim zamahom, pojačajte svoj dragocjeni i nezamjenjivi molitveni apostolat, sa sigurnošću da Gospodin neće odgoditi svoj odgovor i da će svojim beskrajnim milosrđem otjerati ovaj teški bič.

Prikažimo Gospodinu veliku žrtvu nemogućnosti slavljenja svete mise i sudjelovanja u euharistijskom stolu, sjedinimo tu žrtvu sa svima onima koji inače, zbog malog broja svećenika, nemaju milost svakodnevno sudjelovati u svetoj misnoj žrtvi.

Tko god je u mogućnosti, neka ne propusti konkretne znakove ljubavi prema bližnjemu, uvijek u skladu s naputcima danim od strane državnih i Crkvenih autoriteta, i u potpunoj vjernosti karizmi redovničke zajednice. Kako smo činili u svim povijesnim razdobljima, pa i u nedavnoj prošlosti, dijelimo patnje, bojazni i strahove, ali sa čvrstim pouzdanjem da Gospodnji odgovor neće zakasniti i da ćemo uskoro moći zapjevati svečani Te Deum u zahvalnosti.

Sveti otac Franjo htio nas je upravo jučer, na svom hodočašću pred ikonu Salus Populi Romani i raspelo koji su spasili Rim od kuge, podsjetiti da su sredstva koja su nam dostupna u borbi protiv nesreća i katastrofa, u ovom vremenu visoko razvijene tehnologije, ista sredstva kakva su koristili i naši predčasnici. Molitva, žrtva, pokora, post i milosrđe: moćna oruđa kojima je iz Presvetog Srca Isusova moguće zadobiti milost potpunog ozdravljenja od kobne bolesti.

Drage sestre i braćo, uz pomoć modernih sredstava komunikacije imamo mogućnost sudjelovati u proslavama i događajima koji nas oblikuju, imamo mogućnost osjećati se manje sami i izolirani i moguće nam je učiniti da naš glas dopre do najudaljenijih zajednica.

Budimo znak nade i povjerenja i dok ovih dana proživljavamo tjeskobu i bojazan. Budite uvjereni da, učinimo li sa svoje strane najbolje što možemo, možemo doprinijeti ljudskoj zajednici da izade iz sadašnje tame.

Prihvatimo s oduševljenjem Papin poziv i povjerimo se s punim pouzdanjem dragoj Majci božanske ljubavi. Izgovarajmo Papinu molitvu svaki dan, ujutro i navečer. "Ti, po kojoj je došlo spasenje roda ljudskoga, znaš što nam je potrebno. Vjerujemo da ćeš, kao što si učinila u Kani Galilejskoj, povratiti nam radost nakon ovih trenutaka kušnje."

Draga nebeska Majko, pomozi nam da ove teške dane proživljavamo s nadom, s obnovljenim zajedništvom, s istinskim duhom poslušnosti onomu što se traži od nas, sa sigurnošću da će nakon ovog iskušenja nastupiti blaženi čas slavnog Uskrsnuća.

Sve vas pozdravljam s ljubavlju i velikim poštovanjem, u nadi da će svjetlo i ljubav koja dolazi od Gospodinova pashalnog otajstva prožeti cijeli vaš život.

Joao Braz de Aviz

prefekt Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života

"MORAMO SE MIJENJATI"

Intervju s kardinalom João Braz de Avizom

U posvećenom životu ženski dio je brojniji od muškog. U Rimu, na poticaj pape Franje, *Kongregacija za institute posvećenog života i društva apostolskog života* nastoji postići ravnopravnost: danas u njoj radi 15 žena, od ukupno 38 djelatnika *Kongregacije*. Od pet ureda *Kongregacije* dva vode žene. Kardinal prefekt **João Braz de Aviz** ponosan je na tu činjenicu. Brazilski kardinal ne izbjegava nijedno pitanje, ni ona najneugodnija: zatvaranje mnogih samostana, seksualna zlostavljanja, zloraba moći, prostitucija bivših redovnica, loše upravljanje materijalnim dobrima, strukturama koje se trebaju prilagoditi. Ali ne gubi nadu!

Kardinal João Braz de Aviz, Brazilac, od 4. siječnja 2011. prefekt je *Kongregacije za institute posvećenog života i društva apostolskog života*.

Prijevod intervjuza za *L'Osservatore Romano* (*Donne Chiesa Mondo – DCM, 1/2020*) kojeg je s njim vodila **Romilda Ferrauto** donosimo u cijelosti:

DCM: Postoje svjetla i sjene u općoj panorami posvećenog života žena. Među sjenama primjetna je kriza zvanja. Mislite li da je situacija zabrinjavajuća?

Kardinal: Situacija varira od jednog kontinenta do drugog. Europa prolazi kroz stvarno teško vrijeme, mnoge se kuće zatvaraju, a tu su i mnoga su napuštanja (redovničkog života). U Aziji, međutim, imamo impresivan broj ženskih redovničkih zvanja. Na primjer, u Vijetnamu, komunističkoj zemlji, oni imaju tisuću novakinja svake godine. Sličnu pojavu nalazimo i u Africi, dok Latinska Amerika doživljava razdoblje zastoja. U Evropi posvećeni život ima vrlo snažne korijene, ali nismo se osvijestili da neke stvari treba mijenjati, jer su zastarile. Formaciju prije svega, zatim pitanje bratstva – ne možemo biti individualisti koji žive zajedno – i na kraju odnos autoriteta i poslušnosti. Ne zaboravljujući ni odnos muškarac-žena: zašto se posvećena muška i ženska osoba moraju tako razdvojiti? Na kraju, moramo preispisati pitanje uporabe materijalnih dobara. Neki

redovi ili kongregacije imaju mnoga imanja, puno novca, drugi gotovo ništa, a razmjene je još uvek malo.

DCM: Glede toga, Papa Franjo, govoreći o padu zvanja u posvećenom životu, rekao je: postoji rizik da zajednica što je manja postane još više navezana na novac. Je li to tako?

Kardinal: Ponekad pet žena upravlja ogromnim bogatstvom. To je veliki problem, jer nije to imovina kongregacije ili onih pet osoba. To su crkvena dobra. O ovoj smo temi organizirali dva važna simpozija. Papa Franjo preporučuje dvije stvari: prije svega profesionalizam, odnosno moramo biti kompetentni, ekonomija je znanost, administracija je znanost; te se vratite vrijednostima Evangelja.

DCM: Ranije ste spomenuli da pored krize zvanja postoji i, možda prije svega, problem napuštanja (zvanja). Koji su razlozi zbog kojih žene redovnice napuštaju samostan?

Kardinal: Svakako da trenutni kulturni kontekst, u kojem je teško preuzeti odgovornost za cijeli život, utječe na tu pojavu. To je istina, ali razlozi su raznoliki: emocionalni problemi, osobne priče pune rana. Često je početna formacija vrlo lijepa, a onda je razočaravajuća usporedba sa životom zajednice u kojoj redovnica živi. Razlozi su razni. Ali prije svega, formacija se mora značajno promijeniti. Formacija mora biti personalizirana i njegovana kroz cijeli život, to jest stvoriti svijest o tome da je osoba uvek u formaciji u kontekstu bratstva.

DCM: Možda su i sestre razočarane jer obavljaju skromne poslove, jer imaju dosadne administrativne zadatke ili im službe ne odgovaraju formaciji (obrazovanju) koju su stekle.

Kardinal: Ovdje postoji i cijeli problem zlouporabe autoriteta. Papa kaže, kada se autoritet tumači kao moć, a ne kao služenje, da to može dovesti do bolnih situacija. Mislim da bi čak i ljudi koji imaju ulogu upravljanja trebali naučiti dijeliti život i sve potrebe sa zajednicom: kuhanje, čišćenje... a da opet budu poštovane u njihovoј ulozi službe autoriteta.

DCM: S Vašeg stajališta, postoji li zloupotreba moći i kada su žene u pitanju?

Kardinal: Posvećene žene ponekad imaju izvanrednu silu moći u nekim zajednicama. Imali smo slučajeve, srećom ne mnogo, da nadređene generalice reda koje, jednom izabrane, više ne odustaju od svojih položaja. Zaobilazile su sva pravila. Jedna je čak htjela promijeniti konstitucije kako bi ostala viša generalica do smrti. A u zajednicama postoje redovnice koje su sklone slijepo poslušati, a da ne kažu što misle. Mnogo puta postoji strah, u slučaju žena čak i više, postoji strah od poglavarice. U istinskoj poslušnosti, naprotiv, potrebno je reći ono što Gospodin iznutra predlaže, hrabro i istinito, te ponuditi nadređenoj osobi više svjetla za odluku. A onda poslušati, kao što je to činio Isus.

DCM: Glede napuštanja zvanja, vjerujem da jedna redovnica koja odluči napustiti samostan doživljava jedan vrlo snažan, traumatičan krizni trenutak. Radi li se dovoljno da im se pomogne?

Kardinal: Obično da, ali još jako puno toga nedostaje. Ponekad su potpuno napuštene. Ali stvari se mijenjaju. Najznačajniji slučaj upravo je Papina odluka da u Rimu stvori kuću kako bi se smjestile neke sestre koje su od nas ili od poglavarica otpuštene, pa se nađu na ulici, pogotovo ako su strankinje.

DCM: No, je li ta kuća u Rimu poznata stvarnost?

Kardinal: Da, ali to je još na početku. Naš Dikaterij je uključen u pružanje potpore ovoj kući. Gestapo pape Franje je veličanstvena. Otišao sam posjetiti te bivše redovnice. Tamo sam našao svijet rana, ali i nade. Postoje vrlo teški slučajevi, u kojima su poglavarice zadržavale dokumente redovnica koje su željele napustiti samostan ili koje su bile otpuštne. Te su osobe ušle u samostan kao redovnice, a našle su se u takvim uvjetima. Bilo je i slučajeva prostitucije kako bi se mogle uzdržavati. Radi se o bivšim redovnicama! *Skalabriniske sestre (Le suore scalabriniane)* su se pobrinule za ovu malu skupinu. Ali neki su slučajevi zaista teški, jer smo suočeni s ranjenim osobama s kojima moramo obnoviti povjerenje. Moramo promijeniti stav odbacivanja, iskušenje da ignoriramo ove osobe, da kažemo "to više nije naš problem". Zatim ove bivše sestre nisu ni na koji način praćene, ne govori se ni riječ, ne čini se ništa kako bi im se pomoglo... sve se to mora apsolutno promijeniti.

DCM: Što mi možete reći o ženskom kontemplativnom životu?

Kardinal: U Europi je vrlo velik pad. Zvanja su tu, ali ih je malo. Mnogi samostani ostaju prazni, nitko ne zna što činiti, gubi se jako puno materijalnih dobara. Prosječna starost redovnica u Europi vrlo je visoka! Tijekom sljedećih nekoliko godina mislimo da će se kontemplativni život smanjiti za 50%. Sveti Otac htio je poduzeti mjere za borbu protiv izolacije, za stvaranje više bratskih odnosa, za poticanje svjedočenja i vjernosti karizmi i konstitucijama... Ali strukture su teške i promjene su spore. I misliti da je kontemplativni život jedan od najljepših znakova posvećenog kršćanskog života.

DCM: U Crkvi, kao i u raznim sektorima društva, žene imaju podređene uloge. Zašto su, na primjer, redovnice koje rade u bolnicama gotovo uvijek medicinske sestre, a gotovo nikad liječnice? Ne čini li Vam se da je ponekad zanemareno formiranje žena redovnica?

Kardinal: I ne samo to. Sve je to vizija koju treba nadvladati. Nažalost, u nekim redovima, njihove konstitucije stavljuju žene na nižu razinu od muškaraca. Odnos ne može biti potčinjen ili da muškarac zapovijeda ženi. Moraju biti jednakog dostojanstva u raznolikosti.

DCM: Ali, što se točno može učiniti? Ima li napretka?

Kardinal: Ima dosta. Dovoljno je pogledati samo izvanredan put kojim je prošao *Uisg, Međunarodni savez viših redovničkih poglavarica*. Na mnoge su načine žene poduzetnije od muškaraca jer su konkretnije.

DCM: Ali istina je i da moć u Crkvi ostaje vezana za sakramenta reda.

Kardinal: To treba promijeniti. Papa Franjo rekao je da postoji nesporazum, krivo razumijevanje. U slučaju sakramenta svetog reda, mijesaju se *potestā i moć. Potestā* sakramenta svetog reda je služba, a ne moć koja se lako pretvara u stav dominacije. Postupak donošenja odluka mora se odvijati zajednički, hodeći zajedno. U mnogim područjima žene već zauzimaju odgovorne i odlučne pozicije. Ali još uvijek je to pre malo.

DCM: Bolna tema: seksualno zlostavljanje koje su pretrpjele redovnice od strane svećenika. Suočava li se Dikaterij koji vodite ovom dramom?

Kardinal: Da. Mi primamo naznake o slučajevima, moramo ih istražiti. I postoji još jedna stvar koja nas iznenadjuje: počinju se pojavljivati slučajevi seksualnog

zlostavljanja među redovnicama. Na primjer, između odgojateljice i osobe u formaciji. Devet slučajeva prijavljeno nam je u jednoj kongregaciji. Taj fenomen u ženskom svijetu ostao je još skriveniji. Ali izlazi na vidjelo. Morat će izaći. Mnogo puta je zrelost na afektivnom i seksualnom polju slaba, relativna je. Ako dođe do optužbi, prihvaćamo ih i počinjemo razlučivati. Mnoge su stvari istinite, mnoge nisu, ali ne skrivamo probleme. Papa od nas traži potpunu transparentnost.

DCM: Dobivate dakle izvješća o seksualnom zlostavljanju i o zlouporabi moći.

Kardinal: Ah da. To su polja do kojih danas moramo stići snagom Evanđelja. Želim reći: kultura koja nas je natjerala da uđemo u te devijacije mora nestati, moramo se vratiti svjedočenju.

DCM: Pa ima li nade?

Kardinal: Mnogo. Danas u Crkvi ima više otvorenosti nego zatvaranja. Tu su, onda, i nepokolebljivi.

DCM: Završimo na pozitivnoj noti. **Mnoge redovnice su angažirane, i danas, na mnogim teškim područjima misija i službi pomoći.**

Kardinal: Da, žene su prisutne na mnogim frontovima, na primjer, na mjestima gdje se riskira život, gdje su prezrene. Posvećene žene vrlo su hrabre, vrlo odvažne, možda zbog snage majčinstva. A ove stvari papa Franjo nam govori da ih ne smijemo izgubiti.

Prijevod: *Fratellanža umana* (09.02.2020.)
Zvanje i napuštanje istoga, autoritet, samostanska materijalna dobra, odnos muškarca i žene, zlostavljanja... Sveobuhvatni intervju s prefektom Joăoom Braz de Avizom

PORUKA PAPE FRANJE ZA 57. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA ZVANJA NEDJELJA DOBROG PASTIRA 2020.

Draga braćo i sestre!

Dana 4. kolovoza prošle godine, na 160. obljetnicu smrti Arškog župnika, odlučio sam uputiti Pismo svećenicima koji svakodnevno posvećuju svoj život služenju Božjem narodu kao odgovor na Gospodinov poziv.

Tom prilikom odabrao sam četiri ključne riječi – *bol, zahvalnost, hrabrost i hrala* – kako bih zahvalio svećenicima i podupro ih u njihovoј službi. Vjerujem da se danas, na ovaj 57. Svjetski dan molitve za zvanja, te riječi mogu ponovno dozvati u svijest i uputiti čitavom Božjem narodu na temelju evanđeoskog odlomka koji nam govori o jedinstvenom iskustvu koje su doživjeli Isus i Petar tijekom olujne noći na Tiberijadskom jezeru (usp. Mt 14, 22-33).

Nakon umnažanja kruhova, koje je zadivilo mnoštvo, Isus je naredio svojim učenicima da uđu u lađu i prijeđu na drugu obalu, dok se on oprosti s narodom. Slika tog prelaska jezera na stanoviti način evocira naše ovozemaljsko putovanje. Lađa našega života, naime, polagano plovi, uvijek nemirna jer traži sigurno pristanište, spremna suočiti se s opasnostima i mogućnostima na moru, ali i željna da je kormilar konačno usmjeri kamo treba ići. Kadikad joj se, međutim, može dogoditi da zaluta, da dopusti da je zaslijepi opsjene umjesto da prati sjajni svjetionik koji je navodi prema sigurnoj luci ili pak da se njome poigravaju protivni vjetrovi teškoća, sumnji i strahova.

Isto se događa u srcu učenikâ koji, pozvani slijediti Učitelja iz Nazareta, moraju se odlučiti prijeći na drugu obalu hrabro se odlučujući napustiti vlastite sigurnosti i krenuti putom nasljedovanja Gospodina. Ta pustolovina nije laka: spušta se noć, puše protivan vjetar, lađu udaraju valovi, strah od neuspjeha i osjećaj da nisu dorasli tom pozivu prijeti da ih nadvlada.

U Evandelju se, međutim, kaže da na tom izazovnom putovanju nismo sami. Gotovo poput svitanja zore u srcu noći, Gospodin hoda po nemirnim vodama i dolazi učenicima; poziva Petra da mu dođe ususret na valovima, spašava ga kad ga vidi da tone i na kraju ulazi u lađu i zapovijeda vjetru da se umiri.

Prva riječ zvanja je, dakle, *zahvalnost*. Ploviti u pravome smjeru nije zadaća povjerena isključivo našim snagama niti ovisi isključivo o rutama kojim odlučimo putovati. Ostvarenje nas samih i naših planova u životu nije matematički rezultat onoga što odlučimo u stanovitom izoliranom "ja"; naprotiv, to je prije svega odgovor na poziv koji nam dolazi odozgor. Gospodin je taj koji nam pokazuje obalu prema kojoj trebamo ići i koji nam, još prije toga, daje hrabrost da uđemo u lađu. On je taj koji, pozivajući nas, postaje također naš kormilar, On nas prati i pokazuje nam put, sprječava nas da se nasučemo na hridi neodlučnosti i čak nam omogućuje hodati po uzburkanim vodama.

Svako zvanje rođeno je iz tog pogleda punog ljubavi kojim nam je Gospodin došao u susret, možda čak u času kad su nam se o lađu razbijali olujni valovi. »Više no naš vlastiti izbor to je odgovor na Gospodinov besplatni poziv« (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.). Uspjet ćemo ga otkriti i prigrlići kad otvorimo svoje srce zahvalnosti i osjetimo Božji prolazak u našem životu.

Kad učenici vide Isusa kako im prilazi koračajući po moru prvo misle da je to utvara i ispunjeni su strahom. Ali ih Isus odmah umiruje rijećima koje bi nas trebale stalno

pratiti u našem životu i na našem putu zvanja: »Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!« (Mt 14, 27). Upravo to je druga riječ koju vam želim izručiti: *hrabrost*.

Ono što nas često ometa na našem putu, u našem rastu, u našem izboru puta koji Gospodin obilježava pred nama jesu određene utvare koje se klate u našem srcu. Kada smo pozvani ostaviti našu sigurnu obalu i prigrlići neko životno stanje – kao što je brak, zaređeno svećeništvo, posvećeni život – prvu reakciju često predstavlja "utvara nevjericu": nije moguće da je taj poziv za mene; je li doista riječ o pravome putu? Traži li to Gospodin upravo od mene?

Malo po malu u nama se sve više roje one misli, ona opravdanja i one računice zbog kojih gubimo zanos i odlučnost, koje nas zbumuju i ostavljaju nas nepomičnima na obali s koje smo krenuli. Mislimo da se možda varamo, da nismo tome dorasli ili da smo jednostavno ugledali utvaru koju treba otjerati.

Gospodin zna da temeljni životni izbor – poput braka ili posebnog posvećenja njegovoj službi – traži *hrabrost*. Zna pitanja, sumnje i teškoće koje ljudaju barku našega srca i zato nas umiruje: "Ne boj se, ja sam s tobom". Vjera u njegovu prisutnost, da nam ide u susret i da nas prati, pa i kada je oluja na moru, oslobađa nas one acedije koju sam nazvao »sladunjavom žalošću« (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.), to jest one nutarnje obeshrabrenosti koja nas koči i onemogućava nam osjetiti ljepotu našeg poziva.

U *Pismu svećenicima* govorio sam i o boli, ali ovdje bih želio taj izraz prevesti drugačije, kao *trud*. Svako zvanje sa sobom nosi i odgovornost. Gospodin nas poziva zato što nas želi sposobiti, kao Petra, "hodati po vodi", to jest da svoj život uzmemo u svoje ruke i stavimo ga u službu evanđelja na konkretne i svakodnevne načine koje nam On pokazuje, a posebno u različitim oblicima laičkog, svećeničkog i posvećenog zvanja. Ali

nalik smo Apostolu: imamo želju i zanos, ali u isti mah nas muče slabosti i strahovi.

Ako dopustimo da nas sasvim zaokupi misao o odgovornostima koje nas očekuju – bilo u bračnom životu, bilo u svećeničkoj službi – ili protivštinama koje će doći, brzo ćemo odvratiti pogled od Isusa i, poput Petra, naći ćemo se u opasnosti da potonemo. Naprotiv, usprkos našim krhkostima i siromaštvu, vjera nam omogućuje ići ususret Uskrslom Gospodinu i pobijediti također oluje. Kad nam zbog umora ili straha prijeti opasnost da potonemo, On nam pruža ruku i daje poletnost koja nam je potrebna kako bismo svoj poziv živjeli radosno i s oduševljenjem.

Kad Isus, na kraju, ulazi u lađu, vjetar prestaje i valovi se smiruju. To je prekrasna slika onoga što Gospodin izvodi u našem životu i u povijesnim previranjima. On zapovijeda protivnim vjetrovima da ušute i sile zla, straha i bezvoljnosti nemaju više moć nad nama.

U posebnom zvanju koje smo pozvani živjeti ti nas vjetrovi mogu iscrpsti. Tu mislim na one koji preuzimaju na sebe važne zadaće u građanskom društvu, na bračne parove koje rado nazivam “hrabrima” i posebno na one koji prihvataju posvećeni život i svećeništvo. Poznat mi je vaš trud, samoća koja katkada opterećuju srce, opasnost navike koja malo pomalo gasi žarki plamen poziva, breme

nesigurnosti i neizvjesnosti našega doba, strah od budućnosti. Hrabro samo, ne bojte se! Isus je uz nas i ako ga priznamo jedinim Gospodarom našega života, On će ispružiti ruku, primiti nas i spasiti.

Dakle, i usred valova koje diže oluja, naš je život otvoren za *hvalu*. To je posljednja naša riječ što se tiče zvanja i želi biti također poziv da se njeguje unutarnji stav Blažene Djelice Marije: zahvalna što je Bog spustio svoj pogled na nju, predavši mu u vjeri svoje strahove i nemire, hrabro je prihvatala svoj poziv i od svog života učinila neprolaznu pjesmu hvale Gospodinu.

Predragi, posebno na ovaj dan, ali i u redovnom pastoralnom djelovanju naših zajednica, želim da Crkva nastavi promicati zvanja pomažući svakom pojedinom vjerniku da uzmogne u vlastitome srcu sa zahvalnošću otkriti poziv koji mu Bog upućuje, smoći hrabrosti reći “da” Bogu, nadvladati sav napor vjerom u Krista i, na kraju, svoj život učiniti pjesmom hvale za Boga, za braću i sestre i za čitav svijet. Neka nas Djelica Marija prati i zagovara.

Rim, Sveti Ivan Lateranski,

8. ožujka 2020., Druga nedjelja korizme.

